

ÎN OGGLINDĂ IN OGGLINDĂ

SALONUL DE LECTURĂ
„CEAIUL DE LA ORA PATRU”

Coordonator de proiect:
Alexandra Tănase

Redactor-șef: Ana Gabor

Colegiul de redacție:

Costachi Alexandra
Gavrilaș Aliona
Gruzin Olga
Slanina Cornel
Dubceac Ștefan
Tabac Viorica
Pricochi Veronica
Canciuc Margareta
Muntean Ana
Răilean Valeria
Ojog Ana
Gladii Ina
Scutaru Alina
Bobicev Irina
Busuioc Sergiu
Hămurar Diana
Ursu Corina
Ispas Corina
Nagară Daniela
Donici Valeria
Vântu Andreea
Baltă Igor
Olaru Carolina

Fotografii:

Costachi Alexandra

Desene: Jura Mihaela

Ne-am privit...

Fiecare are în casă o oglindă. Din când în când se privește în ea. Vede ceea ce vrea, nu totdeauna ceea ce este cu adevărat.

Într-una din zile m-am privit și eu în oglindă. Am constatat că anii au trecut nemiloși.

În altă zi, iar m-am uitat în oglindă. Am înțeles că n-au trecut degeaba. Undeva, pe pământ, am sădit și un pom, am o casă construită din cuvinte, am niște oameni buni pe care i-am ajutat să crească.

A treia zi iarăși m-am privit în oglindă, dar cu mai multă atenție. Mi-am revăzut copilăria și adolescența. Un fel de primăvară cu multe flori. Cât de bine a fost și cât de bun am fost!

A patra zi, când m-am privit în oglindă, m-am văzut tânără învățătoare, într-un sat oarecare, cu elevi mici și naivi în jur. Uneori nici nu știam ce să fac cu ei, dar am învățat cu timpul.

În a cincea zi am înțeles că știu și pot face multe și de aceea, când m-am privit în oglindă, am înțeles cât de mult ne influențează cărțile, iar prin ele, adică prin Cuvânt ne apropiem de Dumnezeu. Mi-am înțeles menirea, să apropii elevul (copilul) de tot ce e frumos, prin intermediul cuvântului.

În ziua a șasea m-am uitat lung în oglindă și am văzut un alt om: hotărât. Să facă, poate, ceea ce nu mai făcuse, să apropie discipolii de carte, dar nu la orele curriculare, uneori cu prea multe definiții, ci în epicentrul cuvântului- la o bibliotecă. Mai ales că avem o bibliotecă frumoasă în cartierul nostru.

Notă: Biblioteca aceea era într-o reparație.

Totuși, în ziua a șaptea, nu ne-a mai orpit nimeni și nici nu-mi mai aduc aminte dacă m-am privit în oglindă, dar întinerisem. Simțeam cu sufletul. Așa a luat naștere Salonul de Lectură „Ceaiul de la ora patru” de la Biblioteca „Transilvania”

Notă: De atunci și până acum, adică din 2008 până în primăvara lui 2013, am desfășurat zeci de manifestări, dedicate Frumosului, Bunătății, Moralității, Spiritualității, Patriei și Marilor Înaintași, unde Cuvântul a fost la loc de cinste.

Azi, dacă mă privesc atent în oglindă, văd că astfel mi-am cunoscut mai bine elevii, dar m-am cunoscut și pe mine însumi. Nu prin observare, dar prin acțiune.

Mulțumesc tuturor celor care s-au privit cu mine în aceeași oglindă.

Alexandra Tănase,
coordonator de proiect

A venit toamna

Această activitate a fost dedicată toamnei cu denumirea de: „A venit toamna, acoperă-mi inima cu ceva” La această activitate a fost și un juriu: Tatiana Donțu, șef de oficiu la biblioteca „Transilvania”, Alexandra Tănase, profesoară de Limba și Literatura Română, Eugen Cojocar, student la Universitatea, Lucian Blaga,, din Sibiu, membru fidel al salonului și într-un final moderatoarea acestei activități Ana Gabor elevă în clasa a XII-lm 1. Cel mai voluminos compartiment a fost „Recital

de poezii” în care au participat 14 elevi. În acest compartiment au fost două elemente surpriză care i-au marcat pe toți cei prezenți. Este vorba de recitalul elevilor clasei a VI-a ec 2, care au spus cu încredere poezia „Rapsodii de toamnă”, scrisă de George Topîrceanu. La această surpriză au fost implicați următorii elevi: Cristina Șendrea, Donici Valeria, Neclea Nicolae, Irina Pîslaru, Sîrbu Doina, Marjin Iulian, Vîntu Andreea, Damir Diana, Olaru Cristian, Usatii Vlada, Năgară Daniela, Șumuleanschi Carolina și

Ana Cobîlețchi. Cea de-a doua surpriză a fost poezia „Monosilab de toamnă”, care a fost recitată de Olga Gruzin, dar farmecul a fost că Corina Ursu a ridicat sala în picioare după ce a interpretat această poezie pe o melodie frumoasă. Unele dintre elevele claselor a XII au prezentat în exegezele lor o admirație pentru toamnă: „Toamna sunt eu- o fericire dulce-amară,, sunt vorbele Anei Munteanu.

Donici Valeria, clasa VI-ec.2

ANOTIMP SPECIAL

E un anotimp special. E special, datorită faptului că îți atenuază sufletul. Atunci când își face apariția, e ca un stupefiant, împotriva căruia nu există un remediu, ci doar trecerea timpului. E toamnă! Te turmentează cu forma ei melancolică, ce domină jur împrejur. O vezi oriunde. Ea e vântul, razele palide ale soarelui, e ploaia rece, e bruma, frunzele ce cad și foșnesc sub pașii noștri. Sălășluiește chiar și în cele mai ascunse locuri ale sufletului nostru. Îți provoacă bucurie, deși totodată te întristează. Ne bucură ploile mult așteptate. Azi e tandră și dulce și îți plac adierele de vânt, mâine e sălbatică și apăsătoare.

Natura se pregătește pentru o altă etapă. O liniște profundă dăinuie în aer. Când frunzele își schimbă culoarea și cad, noi ne amintim de lucrurile care au fost și au trecut.

E de menționat, că toamna nu e doar un anotimp al naturii, dar și un anotimp al sufletului. E specială... deoarece se sfârșește pe nesimțite, ascunzând tainic mistere.

Gladii Ina, XII lm2

Mihai Cimpoi - invitat la ședința Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”

Răilean Valeria,
clasa XII-Im2

Manifestarea a fost deschisă de către conducătoarea salonului, profesoara Alexandra Tănase, șefa Catedrei de Limba și Literatură Română de la Liceul Teoretic "Gaudeamus". S-a intenționat reamintirea sau aducerea la cunoștință a creației și activității lui Mihai Cimpoi - academicianul, criticul, istoricul literar și filosoful.

Lecția a purtat genericul: "Mesianicii de la începutul de secol XX", după lucrarea fundamentală a omagiatului "O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia". Astfel, elevii au fost motivați să

vină la acest simpozion pentru a afla cât mai multe informații de la academicianul Mihai Cimpoi și cel mai interesant a fost să-i vezi pe elevi cum își făceau notițe.

Simpozionul s-a încheiat cu felicitări în adresa marelui critic cu ocazia împlinirii a 70 ani și bineînțeles, trebuie menționate autografele acordate participanților. Mihai Cimpoi a rămas profund impresionat de cunoștințele elevilor, care au dat dovadă de o analiză competentă a operelor prezentate.

Interviu

- Sunt mulți care consideră opera acestei mari personalități dificilă, așadar, cum crezi, este adevărată această afirmație?

- Mihai Cimpoi este eminescolog și prin urmare merită a fi citit, deci în viziunea mea acesta trebuie să fie unul dintre argumente, ce trebuie să îi ofere un imbold elevilor de a studia mai minuțios opera acestei personalități importante. După ce am început a studia câte ceva din opera sa, chiar din biografia dumnealui, mi-a fost lesne să înțeleg că domnul Mihai Cimpoi e un om bun, în toate înțelesurile acestui cuvânt.

- Astăzi, într-o societate pripită și poate chiar preocupată cu alte griji decât cultura, crezi că domnul Mihai Cimpoi primește toată recunoștința pe care o merită?

- Este poate o întrebare cu două tăișuri. Faptul că domnul Mihai Cimpoi a primit titlul de "Om Emerit" anul trecut ar putea răspunde cumva la această întrebare. Pe de altă parte, sunt sigură că sunt destui care apreciază munca dumnealui, destui pentru care atât opera cât și însuși personalitatea dl. Mihai Cimpoi a fost poate călăuză.

- Cum crezi, criticul Mihai Cimpoi e diferit de omul Mihai Cimpoi?

- Opera lui Mihai Cimpoi e impresionantă, atât ca volum cât și ca valoare. Ea conturează, mai întâi de toate, o personalitate de excepție, istoric literar de marcă și un om de cultură implicat activ în viața civică a Basarabiei, calități ce poartă amprenta unui spirit militant, nobil. Redimensionînd

eticheta de „naționalist” dobîndită, de altfel, pe nedrept, Mihai Cimpoi se plasează mereu sub steagul românismului.

- Ai putea menționa vreo lucrare din opera lui care ți-a plăcut?

- Domnul Mihai Cimpoi a publicat studii de referință despre aproape toți scriitorii români din Republica Moldova și România. Cu toate acestea, nu o lucrare aș vrea să menționez ci lupta pe care a dus-o dumnealui, împreună cu alți scriitori, pentru revenirea la grafiă latină, pentru păstrarea spiritului românesc aici în Basarabia, pentru acele mîntuiri prin cultură, pentru faptul că încearcă să ne aducă acea mîntuire prin cultură, cum îi place și dumnealui să spună deseori.

- Crezi că generațiilor de astăzi ar trebui să li se vorbească mai mult despre personalități precum Mihai Cimpoi?

- Cu siguranță! Pe lângă impresionant sa operă vorbim și despre o personalitate de

excepție, de la care putem învăța despre importanța dîrzeniei, curajului și iubirii pentru frumos. Domnul Mihai Cimpoi e ca un bunel pentru generațiile de astăzi, de la care am învățat lucruri foarte valoroase, dacă ne-am face timp să-l ascultăm, adică să-i citim opera.

Marcela Răilean,
Tatiana Babii, ASEM

Tema: Volumul „Punct” de Aureliu Busuioc

MOTTO:

„Eu sunt un simplu semn de drum.”

(A. Busuioc)

Într-o zi senină de iarnă, Liceul Teoretic „Gaudeamus” și clasa a XII-a LM 1 au întâmpinat cu drag oaspeții veniți de la Liceul Teoretic „Petru Zadnipro”, în cadrul lecției deschise desfășurate la data de 13.12.12.

Cu prilejul sărbătorilor de iarnă, oaspeții noștri au fost inițiați în lecție prin intermediul colindelor de crăciun, interpretate de elevii clasei a XII-a LM 1. În calitate de asistenți au fost prezenți câțiva elevi din clasa a XII-a LM 2 și clasa a VI-a. Funcția de coordonator al lecției a fost îndeplinită de către eleva clasei a XII-a LM 1, Ana Gabor, cu ajutorul profesoarei de limbă și literatură română Alexandra Tănase.

Tema lecției a fost prezentarea volumului de poezie „Punct” de regretatul poet, scriitor, ziarist și dramaturg, Aureliu Busuioc, care s-a stins din viață la data de 8 octombrie, 2012, având vârsta de 83 de ani.

Sub formă de introducere, elevii Olga Gruzin și Ștefan Dubceac au prezentat momente și detalii din viața și activitatea poetului, iar Viorica Tabac ne-a împărtășit impresiile sale cu referire la volumul mai sus menționat.

Poezia lui Busuioc sinceră și răscolitoare până în adâncul spiritualității românești, melancolică, gânditoare, aproape malițioasă prin îndrăzneală, dar în același timp clasică prin mesaj și construcție și în sfârșit epigramatică și actuală, a fost redată prin intermediul unui recital de poezie și concurs jurizat de micuții clasei a VI-a.

La capitolul „Aproape clasic” au recitat: Cornel Slanina cu poezia „Intersecții”, Viorica Tabac „De pace”, Tina Danu „Restituire”, Alexandra Costachi „Doina”, Veronica Pricochi „Îarăși vise” și Olga Gruzin „Înțelegere”.

În cadrul concursului de poezie, elevii au recitat: „Am vrut cândva” Carolina Olaru, „Adună-mă” Postolachi Stela, „Umbre” Veronica Pricochi, „Cântec pentru Maria când era mică” Aliona Gavilaș, „Frumoasă doamnă” Ștefan Dubceac, „Evoluție” Tina Danu, „Vecinii” Olga Bolocan, „Ajun” Elena Gașper și „Concert” Ana Muntean.

Pe locul III s-au clasat elevele: Olga Bolocan, Elena Gașper și Postolachi Stela. Locul II l-au obținut elevii: Ștefan Dubceac, Carolina Olaru, Tina Danu și Veronica Pricochi, iar locul I a fost împărțit de către elevele Ana Muntean și Aliona Gavilaș.

Surpriza orei a fost o invitată specială care i-a uimit pe oaspeții prezenți cu talentul ei actoresc, eleva clasei a XII-a LM 2, Hamuraru Diana, care a recitat poemul „Un baiat iubea o fata”, într-un mod în care ți-ai fi dorit s-o mai ascuți odată: „Un baiat iubea o fată... \ Ei și ce dacă o iubea?”. În continuare cu o performanță la fel de impunătoare dar și cutremurătoare prin sensibilitate s-a prezentat Ana Gabor cu poezia „Bătrânul poet”, „Și aleargă Bătrânul poet \ Să scrie, să ștergă-n același caiet \ De-o viață-n același caiet...”

Sfârșitul încununează opera, doamna Alexandra Tănase, profesoară de limbă și literatură română, ne-a bucurat recitând din creația lui Alecu Donici, fabula „Greierele și furnica”, iar pentru a face o paralelă Aliona Gavilaș a recitat „Comentarii la Greierele și Furnica” de Aureliu Busuioc, aducând o altă perspectivă de înțelegere a fabulei: „É foarte neplăcut să fii furnică \ Să nu poți face

bine nimănu...”

În încheiere au recitat epigrame, băieții clasei a XII-a LM 1, având o prestație memorabilă. Prin urmare Garaz Eugen a recitat „Unui poet devenit compozitor”, Anton Para „Unui scriitor necriticat”, Tcaciuc Nicolae „Unei cărți”, Corneliu Pavalachi „Unui dramaturg” și Cornel Slanina „Unui pretins epigramist”.

Lecția în sine a fost un omagiu adus regretatului poet al verticalității și justiției, care a depășit peisajul clasic al poeziei postbelice, abordând teme actuale expuse intrasigent.

Aureliu Busuioc, poetul care a promovat libertatea ca drept fundamental al omului și al cărui veșnic îndemn ar trebui să devină un motto pentru fiecare din noi, și anume: „Să vă iubiți”.

Muntean Ana XII LM 1

Domnul Damian

Uneori stau și mă gândesc: la ce bun toate aceste istorii cu domni și domnițe? Nimeni nu ne mînă din urmă..

Întrați în oricare școală din Moldova. Întrebați cine a fost Liviu Damian. Veți vedea că cenușa uitării s-a așezat și peste acest nume, care merită un loc aparte în panteonul culturii noastre...

Omul face parte din regnul animal. Omul devine om, atunci cînd alungă animalul din el- cuvintele îi aparțin unui psiholog, sunt doar o opinie! Cel mai sigur semn că omul se omenește: omul începe să se uite la ceilalți oameni precum s-ar uita la el însuși..

Oamenii din satul său de baștină îi ziceau "domnu' Livu". Lucru de mirare pentru acele timpuri, domnu. Azi toți sunt domni, dar nu știm dacă merită. Totuși de unde provine acest "domnu"?

"Domnul" îl moștenise de la tatăl său, Ștefan, care fusese în timpul românilor "Domnul învățător", iar Livu'- din specificul rostirii noastre naționale: rotacizare se numește sau sincopare- tendința de a vorbi cît mai scurt și cît mai repede.

Tatăl poetului, Ștefan Damian, era un munte de om. Domnu' Livu'- bărbat bine făcut, de statură medie, dar față de părintele său, arăta micuț de tot.

Domnul învățător a fost deportat. Prin urmare, poetul "avea o pată în biografie", așa se spunea pe vremea sovietică.

Din această cauză a devenit ținta unor atacuri din partea puterii, mai ales că aceștea, reprezentanții puterii știau că era vulnerabil atunci cînd era vorba de familie.

Domnu' Livu a fost un om al cetății: familia și țara erau ziduri ale cetății.

Domnu' Damian nu a fost un naționalist, el a fost un român adevărat, niciodată n-a bătut palma cu "Regimul".

Azi cînd suntem liberi, Domnu' Livu' trebuie readus în biblioteci, în librării, în școli. Am alergat prin toate librăriile din oraș, n-am găsit nici un volum de-a lui Liviu Damian. La una dintre ele, "Librarius", vînzătorul s-a mirat că este un așa poet.

Așa e țara noastră: cu ușurință risipește boabele de aur pe care le are.

Supranumele lui Liviu Damian este TATA. Asta venea de la o vorbă de-a sa: așa, tată; bine, tată; zi-i tată, că-i zici bine.

Ina Gladii, clasa XII-lm2

Un poet mai puțin cunoscut: Liviu Damian

Auzim de poetul Liviu Damian de la profesoara mea de limbă română, însă nu-i citisem nici un vers din creația sa și nici măcar nu știam cum arată. Iată că într-o zi doamna Alexandra ne-a propus să realizăm o lecție publică în cadrul Seminarului Republican al profesorilor de Limbă și Literatură Română cu subiectul: „Un poet mai puțin cunoscut: Liviu Damian”. Așa am făcut cunoștință cu frumoasele poezii din creația sa.

În ziua de 17 octombrie, anul 2012, în cabinetul de limbă și literatură română, ne-am adunat cei mai fideli cititori, „saloniști” și simpli iubitori de frumos pentru a șterge praful uitării de pe marele nume al poetului Damian. Eu, elevă în clasa XII-a, am moderat această lecție, împreună cu doamna Alexandra. O, câte emoții aveam în acea zi, pentru că urma să facem cunoștință cu însăși sora poetului: Elena Damian. Am debutat cu poezia „Învățătorii de la sate” și cred că nu am greșit deloc, pentru că în acea sală erau prezenți vreo 30 de profesori. Au urmat o serie de poezii pe diverse tematici: „Eminesciana”, „Familia”, „Copilăria”, „Satul”, „Lubirea”, „Poetul” și „Verb matern”. Toți elevii au fost de calitate pentru că, pe lângă faptul că recitau cu expresivitate și multă emoție, știau să prezinte tematica poeziei, motivele, imaginile artistice și mesajul. Au fost recitate și analizate pe scurt vreo 15 poezii, ceea ce a uimit invitații noștri. Cu un eseu semnificativ „Domnul Damian” a venit și eleva clasei a XII-a Ina Gladii. O surpriză pentru noi a fost interpretarea melodiei „Întoarcerea fiului încărunit” care a adus în sala de clasă un val de emoții și trăiri profunde atât printre invitați, doamna Damian, cât și printre elevi. Sora poetului Liviu Damian ne-a relatat mai târziu că a rămas plăcut surprinsă că fiecare din noi ținea în mâini o carte Liviu Damian, procurată personal și lecturată. Doamna Elena ne-a mulțumit pentru că am readus printre alte cărți și numele Liviu Damian și ne-a promis că neapărat va mai veni la ședințele salonului nostru, ceea ce s-a și întâmplat. Pe lângă aceasta am avut parte de un moment special pentru că doamna Elena ne-a relatat pe scurt câteva momente impresionante din viața copilului, adultului Liviu Damian. Această lecție ne-a permis să savurăm din creația unuia din cei mai mari poeți ai neamului nostru: LIVIU DAMIAN.

La această lecție i-am avut ca oaspeți pe prietenii noștri dragi de la biblioteca „Transilvania”, în frunte cu doamna Parascovia Onciu, care nu lipsește de la nicio activitate de-a noastră și vine de fiecare dată bine pregătită și citită.

Liviu Damian a fost un tribun, un om de cultură al tuturor timpurilor. Mult s-ar bucura poetul Liviu Damian să afle că s-a întors acasă alfabetul latin, a revenit la baștină tricolorul, că tinerii de astăzi duc suflarea literară mai departe. Mult s-ar bucura poetul să ne vadă cu fruntea sus, ca niște stejari frumoși cu rădăcinile adânc împlântate în solul pământului străbun, în sufletul neamului nostru românesc...

*Ana Gabor,
clasa XII-a*

Colinde, colinde...

Salonul de lectură "Ceaiul de la ora patru" ne delectează mereu cu activități cognitive și agreabile în incinta Bibliotecii Municipale "Transilvania", unde elevii își manifesta abilitățile oratorice și artistice în fața unui auditoriu fidel alcătuit din colegii și profesorii lor, dar și oaspeți onorabili, personalități emerite și recunoscute a literaturii și artei naționale.

Concursul muzical "Colinde, colinde", dezlănțuit în cadrul sărbătorilor de iarnă, a avut loc în sala de festivități a Liceului Teoretic "Gaudeamus". Această schimbare de local a fost efectuată cu scopul de a încadra în activitate un număr mare de participanți din rîndul elevilor și de a implementa dragostea de lectură, muzică și tradiții în conștiința tinerilor.

În program au fost incluse numere artistice pregătite de reprezentanții fiecărei clase, începînd cu cei mai tineri din a 6-ea, pînă la viitorii absolvenți din a 12-ea, majoritatea acestora fiind membri fideli ai salonului. Tematica și subiectul întrunirii au fost Anul Nou și Crăciunul, deci au răsunat cîntecele tradiționale închinete acestor sărbători.

Elevii au creat un adevărat spectacol! Cetele de colindători se rînduiau pe scenă, fiecare evidențiindu-se prin costumații alese, atribute creative și piese fermecătoare, propagînd în sală o atmosferă evlavioasă de pietate și armonie.

Clasele a 6-ea au dat dovadă de plasticitate și atitudine admirabilă, au interpretat atît colinde cunoscute de întreaga sală, care nu a ezitat să-i susțină, atît și melodii deosebite, care au ținut publicul în suspans. Ținutele scenice variate au atras privirile spectatorilor și au creat imagini aprinse și memorabile.

Clasele liceale, de asemenea au evoluat cu expresivitate și au demonstrat măiestrie și cunoașterea artei scenice. Au răsunat melodii inedite, specifice sărbătorilor creștine din perioada dată: "Am plecat să colindăm" "Colindița" "Deschide ușa, creștine" "Steaua sus răsare". Costumele naționale au conferit artiștilor un aspect plăcut și unic și au înzestrat activitatea cu spirit tradițional și patriotic.

Colectivul clasei XII-lm² a cucerit publicul interpretînd colindul melodios și festiv "Cana-galele", iar artiștii din XII-lm¹ au cîștigat simpatia spectatorilor cu tradiționala "Galbenă gutuie", care le-a mîngîiat auzul și le-a alinat sufletele.

Concertul-concurs a avut o valoare deosebită atît pentru participanți cît și pentru

plăcute, iar expresivitatea și entuziasmul participanților au declanșat aplauze furtunoase și au adus zîmbete pe toate fețele.

Pentru organizare mulțumim profesoarei de limbă și literatură română D-na Alexandra Tănase, fondatoare a saloului de lectură și moderatoare a concursului colindelor pe parcursul mai multor ani.

Prin intermediul corelației literaturii cu

spectatori, deoarece toți cei prezenți în sală au pătruns atmosfera sărbătorilor prin prisma obiceiurilor strămoșesti. Muzica și versurile au creat emoții pozitive și impresii

muzica, pictura și alte activități distractive, Doamna Tănase reușește să încadreze elevii în evenimente sociale și culturale și să-i promoveze în cadrul comunităților literare și intelectuale a municipiului.

Apreciînd obiectivele și rezultatele activității, menționăm că valorificarea tradițiilor neamului este o necesitate, deoarece tîna generație trebuie să cunoască rolul acestora prin experiența proprie. Prin implicare și explorare a culturii naționale obținem unitatea și prosperitatea socială.

Perioada de iarnă (24 decembrie-7 ianuarie) se bucură de cea mai mare popularitate și bogăție de manifestări, avînd origine precreștină. Majoritatea acestora au fost moștenite de la populația geto-dacă avînd suprapuneri de elemente din cultura romană. La majoritatea vechilor popoare, solștițiul era sărbătorit cu manifestări de mare amploare: dansuri, cîntece, daruri, mese îmbelșugate, urări de belșug și fericire.

Continuare în pag. 8

Continuare din pag. 7

Colindele sunt unele dintre cele mai importante obiceiuri moștenite din moși strămoși care se practică pînă în zilele de astăzi. În esență, colindele sunt niște cîntece tradiționale românești, felicitări de tip epico-liric care povestesc despre nașterea Mîntuitorului, despre venirea celor trei magi și apariția stelei pe cer, Stea care a vestit nașterea lui Iisus. Unele sunt create de autori anonimi, din popor, și au caracter specific, original sau au fost propagate de către primii creștini în toate teritoriile cucerite sau sub influența romană. Altele sunt colinde culte, create de preoți ai Bisericii sau de compozitori de muzică cultă. «Iată vin colindătorii» de Tiberiu Brediceanu, «O, ce veste minunată» de D.G. Kiriac, «Domnuț și Domn în cer» de Gheorghe Cucu sunt cîteva exemple de colinde culte, dar care există și în diferite variante modificate la nivel regional. Unii susțin ca de la bun început acesta nu era altceva decît un ritual ce exprima o urare întru fertilitate, rodire și belșug. Alții susțin că colindele aveau ca scop să alunge spiritele rele. În prezent, din toate aceste semnificații s-a păstrat doar atmosfera sărbătorească, de ceremonie, petreceri și voie bună.

În general colindele se clasifică după sfera lor tematică. Astfel, deosebim anumite funcții ce corespund destinatarului colindei: de față, de băiat, de tineri înșurăței sau logodiți, pot desemna locul de desfășurare sau a momentului. Dacă pornim de la rolul primordial și binecunoscut al acestora, putem determina și alte funcții, subordonate celor de bază: comunicare, inițiere, protecție, manifestare a sacralului și experimente a acestuia, onomastice. Textul colindelor poate fi laic sau religios. Cele mai vechi sunt colindele profane care deseori în mod hiperbolic aduc aspecte ale muncii (vînatul, păstoritul), relații familiale, reflecții ale unor legende, este lăudată hărnicia și frumusețea fetei sau vitejia băiatului.

Pentru generațiile de astăzi, colindul este una din cele mai așteptate tradiții. Tinerii care se adună, de obicei, la o casă unde repetă colindele, și odată cu venirea serii își încep colindatul. Colindătorii poartă traiste atîrnate de gît în care pun darurile ce le primesc, iar în mînă țîn un băț numit, în unele zone, colindă sau pitar. Colindele, însoțesc unele jocuri mimice (brezaie, capra, caluțul) sau sunt comunicate direct de grupurile de colindători. Tematica acestor colinde îmbină aspectele laice cu cele religioase și abordează principalele domenii ale vieții satului. Aceste urări sunt scurte, după care urmează versuri pline de umor care solicită gazdei darurile. Copii sunt răsplățiți cu dulciuri, fructe înșă cel mai răspîdit este colacul de piine, pregătit special cu acest prilej.

Această urare în ajun de Crăciun este

Moderato

1. Mă - ri - re - n - tru - - ce - le - nal - te!

Toa - te ste - le - le - să sal - te

A - ceas - tă zi - prea - sfin - ți - tă și săr - bă - toa -

re slă - vi - tă - u - răm la toți să vă fi - e - n -

tru mulți ani cu bu - cu - ri - e.

Allegretto

1. Am ple - cat să co - lin - dăm -

Domn, Domn să - năl - țăm, Când bo - ie - ri

nu - s a - ca - să Domn, Domn să - năl - țăm

Când bo - ie - ri nu - s a - ca - să, Domn, Domn

Să - năl - țăm.

Mărire-ntru cele-nalte

- Urmează strofele: 2,3,4 apoi:
2. Salte cerul și pămîntul și să laude cuvîntul!
 3. Întru cei de sus mărire și pe pămînt păciuire
 4. La toți oamenii să fie De acum pînă-n vecie!

Am plecat să colindăm

Am plecat să colindăm
Domn, Domn sa-nălțăm
Cînd boierii nu-s acasă
Domn, Domn sa-nălțăm
Și-au plecat la vinătoare
Domn, Domn sa-nălțăm
Să vineze căprioare
Domn, Domn să-nălțăm
Căprioare n-au vinat
Domn, Domn sa-nălțăm
Și-au vînat un iepuraș
Domn, Domn să-nălțăm
Să facă din blana lui
Domn, Domn sa-nălțăm
Veșmînt frumos Domnului.
Domn, Domn să-nălțăm.

răspîdită în toată țara însă variază după denumiri. Astfel, în unele părți din Muntenia, Oltenia, Transilvania și Dobrogea se întilnesc ajunul, moș-ajunul, bună dimineața la moș-ajun, colindisul, neatalasul, colinda, la colindeți sau colindete. În sudul Banatului, Olteniei și unele părți din Transilvania și din Crișana, obiceiul este cunoscut sub numele de pitarai sau piterei - denumire ce o poartă și copiii colindători. În Bihor,

întalnim denumirea de a cucuta.

Nici unui om nu-i poți fura visele, credința, dragostea de bunici și părinți, miraculoasă așteptare a îngerului care cu crengi înflorite vine cu mărturisiri de bine, lumină, călcări prin omături albastre, colinde. Noi românii, cuprinși în călătoria începutului fără de sfîrșit ne adunăm unii în pragul altora ascultînd colinde, legănînd dureri și griji și cîntăm cu buzele muiate-n roua datinilor.

Eminesciana 2013

Pe 15 ianuarie 1850, s-a născut Mihai Eminescu, cel mai mare poet național în literatura română, care exprimă cel mai bine spiritul românesc, aparținând perioadei marilor clasici. Mihai Eminescu este al șaptea-lea din cei 11 copii ai lui Gheorghe Eminovici, provenit dintr-o familie de țărani români din nordul Moldovei și al Ralucăi Eminovici din Joldești.

Mihai Eminescu a fost o personalitate copleșitoare, care i-a impresionat pe contemporani prin inteligență, memorie, curiozitate intelectuală, cultură la nivel european și farmecul limbajului.

Poetul a fost mare iubitor de frumos, artă, creație, scrisul pentru el era viață: veșnic citind, meditănd, cercetând, era o fire muncitoare și silitoare. Mihai Eminescu este poetul luminilor, care va exista multe secole de-a rândul, datorită poeziilor, operelor lui, care sînt de neîncolțit.

Poeziile lui au fost traduse în 60 de limbi străine. Poezia lui exprima atât trecutul, prezentul, cât și viitorul, rămînd mereu actuale. Mihai Eminescu a fost un poet în toată puterea cuvîntului, care merită studiat, căci el a fost unul dintre puținii genii. Pe 15 ianuarie 2013, s-au împlinit 163 de ani de la moartea poetului, cu ocazia acestui eveniment important a avut loc deschiderea decadelor "Eminesciana 2013", în incinta Liceului Teoretic "Gaudeamus", marți 15 ianuarie, ora 13:40.

La deschiderea decadelor, au participat elevii din clasele 12bc și 12 real2, răspunzătoare Tatiana Ponomari. Omagierea marelui poet a durat opt zile, pe parcursul cărora catedra lui s-a implicat foarte activ, au organizat: concursul intelectual cu elevii din clasa 6-a, răspunzătoare E.Orhei

; lectie publică "Mihai Eminescu, Basmul "Făt-Frumos" ", elevii din clasa 6 Im, răspunzătoare E.Orhei; lectie publică: Mihai Eminescu, poezia "Lacul", elevii din clasa 9-a, răspunzătoare A.Tănase; recital de poezie cu genericul "Eminescu în contextul literaturii universale", elevii din clasele 12 real1 și 12 Im2, răspunzătoare V.Curechi; prezentarea revistei a clasei 12 real1, pagina Eminescu, răspunzătoare A.Apreutesei; recital de muzică și poezie dedicat poetului Mihai Eminescu "Într-o lume relativă", elevii din clasele 11 fm, 11 ec, 11 real și 11 Im, răspunzătoare N.Cimpac.

Închiderea decadelor "Eminesciana 2013" a avut loc pe data de 25 ianuarie 2013, ora 13:40, cu gala celor mai frumoase poezii și cîntece cîntate de elevii liceului "Gaudeamus" pe parcursul întregii decade, răspunzătoare A.Tănase.

Elevii clasei a 6 ec2: Usatii, Marza, Carolina, Iulian, Jamachi Cristian, Cristian Popușoi, Olaru Cristian, Vitalie Fus, au realizat un colaj cu privire la viața și activitatea poetului Mihai Eminescu. În continuare a urmat o ploaie de poezii, recitate de elevii, care sînt pilonii liceului: Gabor Ana, clasa 12 Im1, "Ce-ți doresc eu ție dulce Românie", Iulia Murașeva, clasa 12 real, "Și dacă..." , Ojog Ana, Balta Igor, clasa 12 Im2, "Te duci..." , Slamina Cornel, Gruzin Olga, clasa 12 Im—, "Lucefarul", Dmir Dana, clasa 6 ec2 "Diana" Alina Verdeș și Dinu Purice, clasa 11 Im, au înscenat poezia "Înger și demon", Alina Scutaru și Alex Crudu, clasa 12 Im2, au cîntat în duet cîntecul "Și dacă...", Sergiu Busuioc, clasa 12 Im2, a recitat un recital intitulat "Iubitei..."

Pe linga recitaluri și cîntece trei elevii, viitorii critici ai literaturii române sînt: Gladia Ina cl12 Im2, Dubceac Ștefan cl 12 Im1, Ta-

bac Viorica cl 12 Im1, au prezentat creație proprie, despre și dedicate marelui poet Mihai Eminescu.

În final Cristina Buhnî a interpretat cîntecul "Eminescu", pe versurile lui Grigore Vieru.

Elevii care au fost cei mai activi pe parcursul întregii decade și s-au manifestat cu mult curaj și talent au fost premiați cu cîte o carte și o diplomă.

Elevii premianți sînt: Zara Elvira cl 6 Im1, Damir Diana cl 6 ec 2, Donici Valeria cl 6 ec2, Bargan Mihai cl 10 Im, Cernei Eugenia cl 12 bc, Busuioc Sergiu cl 12 Im2, Hămuraru Diana cl 12 Im2, Gladia Ina cl 12 Im2, Dubceac Ștefan cl 12 Im1, Buhnî Cristina cl 12 Im2, Costachi Alexandra cl 12 Im1, Gabor Ana cl 12 Im1, Murașeva Iulia cl 12 real, Scutaru Alina cl 12 Im2, Olaru Cristian, Alex Crudu cl 12 Im2, Ursu Crina.

SUNT!

*Sunt stele, care strălucesc pe cer,
Sunt lucruri, care durează și nu-s din fier...
Sunt cîmpii, lipsite de ierburi și fără flori,
Sunt zile, cînd soarele nu se arata de după nori,
Sunt nopți senine, cînd nu a-i somn
Sunt momente, cînd gîndurile te omor,
Sunt clipe, pe care a-i vrea să le trăești..
Sunt fapte făcute, iar altele vrei să le înfăptuești,
Sunt oameni, care se iubesc, chiar dacă sînt răniți!
Sunt inimi, care-s reci, iar altele ferbinți,
Sunt vise, dorințe neîmplinite...
Sunt îngeri, a căror ființe sînt păzite,
Sunt stele, care se sting, iar altele se ivesc,
Sunt gînduri, pe care vreau să le șoptesc.
Sunt anotimpuri, pe care le preferi,
Sunt timpuri, în care tu disperi,
Sunt motive, care te fac să trăești,
Sunt vorbe, care te rănesc*

Exegeza: „Îndrumă- torul Mihai Eminescu”

Copleșit de multe gânduri și doruri nesecate, urmărit mereu de umbra iubitei, tot mai obosit și tot mai dezamăgit de loviturile vieții, M. Eminescu a găsit refugiu în lumea poeziei.

Mihai Eminescu își are locul în societatea marilor spirite, opera sa fiind actul de identitate universală a neamului nostru, a spus criticul literar Vladimir Streinu. Multe s-au spus și se vor spune despre cea mai strălucită incarnație a geniului românesc. Multe s-au spus despre Eminescu, dar cel mai semnificativ este că el însuși a vorbit.

A glăsuț în opera sa, în articolele sale din cadrul ziarelor în care ne regăsim: în sentimentul dragostei, al dragostei față de țară și natură. Eminescu e cel ce ne învață că a fi un bun român, nu e un merit, nu e o calitate ci o datorie pentru orice cetățean al neamului românesc. Ne îndeamnă să luptăm pentru continuitatea valorilor românești.

Poet al iubirii și al tinereții, Mihai Eminescu a reprezentat acest frumos sentiment în creațiile sale, așa ca: „Floare albastră”, „Pe lângă plopul fără soț”, „De ce nu-mi vii”, „De câte ori iubito”, „O, rămii”, etc, în cele mai diverse forme de manifestare, de la acea iubire împărtășită pînă la iubirea mult dorită sau.. pierdută. Setea de iubire, de iubire absolută, îi stăpînește întreaga ființă, punîndu-și amprenta pe întreaga operă.⁴

Mihai Eminescu a creat în operele sale o atmosferă aparte, a descris acea emoție care e resimțită și acum, de noi, de ființele ce caută alinare în poeziile sale.

Totodată, tema lumii ca un teatru de păpuși ia servit drept inspirație, drept urmare a reprodus diverse poeme filozofice: „Glossă”, acele „Scrisori” în care autorul e conștient de ideea că lumea e efemeră și omul de geniu știe să treacă prin lume fără a îndrăgi ceva sau fără a acorda atenție neghibilor cre se slăvesc doar pe sine.

În sufletul poetului este o muzică de sentimente, sentimente contradictorii, din care reiese faptul că pentru Mihai Eminescu a exista înseamnă a suferi, iar el.. se complăce în suferință.

Gladii Ina, clasa XII-Im2

Dragobetele

*“Dacă îți ajung cuvinte
să spui cat de mult iubești,
înseamnă că iubești puțin.”*

(Francesco Petrarca)

Ojog Ana, clasa a XII-a l.m.2

La 24 februarie este celebrată ziua iubirii în stil național românesc. Este ziua lui Dragobete numit și Logodnicul Păsărilor, fecior chipeș și puternic, ce ne aduce iubirea în casă și în suflet.

Această zi este celebrată în incinta salonului bibliotecii Transilvania “Ceaiul de la ora 4” în fiecare an, iar elevii vin cu idei interesante și originale, datorită caror simțim spiritul adevărat al acestei sărbători. Elevii prezintă declarații de dragoste,

obiceiul de demult al fetelor și băieților, care, în ziua lui Dragobete, se primeneau în haine curate de sărbătoare și porneau cu voie bună înspre pădure, pentru a culege ghiociei, viorele, pe care le așezau la icoane și le foloseau la diverse farmece de dragoste. Înspre ora prânzului, fetele porneau în goană spre sat, fuga fiecăreia atrăgând după sine câte un băiat, și nu unul oarecare, ci acela care le îndrăgea. De își prindea aleasa, aceasta îi fura o sărut-

cântece, poezii de creație proprie, recitaluri, exigeze și desigur Mitul lui Dragobete. În acest articol voi prezenta o mică parte din munca elevilor.

Legenda povestește despre Dragobete ca fiind un personaj mitologic, similar lui Eros, al vechilor greci, și lui Cupidon, al romanilor, ce oficia în cer, la începutul fiecărei primăveri, nunta tuturor animalelor, tradiție ce s-a extins treptat până în rândul oamenilor și a dat naștere unor obiceiuri specifice românilor.

Din păcate, acestea tind să fie tot mai mult uitate de români și înlocuite cu sărbătoarea catolicilor dinspre apus, aceea a Sf. Valentin. În mediul rural, în special, tradiția străveche, riturile vechilor traci rămân încă vii. Românul își mai aduce încă aminte de

are în văzul lumii, sărutare ce simboliza legământul lor de dragoste pe întregul an de zile. De aici și celebra zicală “Dragobetele sărută fetele!”, mult îndrăgită de fetele nerăbdătoare, ce purtau în suflet speranța primirii a cât mai multor sărutări, ce erau menite să le aducă acestora dragoste pe deplin în viitor. Un alt obicei al fetelor era de a strânge omătul netopit, apa de ploaie sau de izvor, pe care o considerau ca având efecte magice asupra lor atunci când o foloseau, intrucât deveneau mai frumoase și mai dragăstoase.

Flăcăii trânși în cete sau mulțimile de fete obișnuiau ca, în ziua de Dragobete, să își cresteze brațul în formă de cruce, după care își suprapuneau tăieturile, devenind astfel frați, respectiv surori de cruce.

Tradiția mai spunea că, în această zi, când biserica creștină sărbătorește aflarea capului Sf. Ioan, oamenii își întrerupeau toate muncile, curățându-și și aranjându-și însă casa, pentru a-l întâmpina cum se cuvine pe zeul iubirii, care nu venea singur, ci însoțit de așa-numitele zâne dragoste, ce le șopteau vorbe de amor îndrăgostiților.

Fiecare avea grijă ca această zi să nu îi prindă fără pereche, ceea ce ar fi reprezentat un semn rău, prevestitor de singurătate pe întreg parcursul anului, până la următoarea zi de Dragobete.

Prilej de bucurie și bunăstare, Dragobetele reprezintă unul dintre cele mai frumoase obiceiuri străvechi ale poporului român. Păcat însă, că foarte mulți i-au uitat semnificația și au substituit-o cu sărbătoarea vecinilor noștri occidentali, aceea a Sf. Valentin, ce nu are nici o înrudire cu mitologia populară română. Românii care cunosc legenda lui Dragobete, o celebrează pe 24 februarie a fiecărei ierni.

Pentru a afla părerea altor oameni referitor la ziua Dragobetelui și activitatea salonului nostru, am luat un scurt interviu de la o elevă din clasa a XII-a, a liceului teoretic "Gaudeamus", Gladii Inna.

- Ce știi despre Dragobete?

- Atunci când rostește cineva "Dragobete", mi-aduc aminte de zicala "Dragobetele sărută fetele". Este o sărbătoare românească, adesea ignorată de locuitorii Republicii Moldova, fiind înlocuită de "Sfântul Valentin și Valentina". De fapt, Dragobete reprezintă așa-zisul "Cap de primăvară", de aceea se considera că în ziua de Dragobete oamenii nu munceau, căci se presupunea că respectând asemenea condiție, vor avea un an mai roditor.

- Cum ți s-a părut activitatea salonului nostru?

-Dacă ar fi să descriu exact printr-un cuvânt, activitatea salonului nostru, cred că voi fi supusa unei grele încercări- să cuprind imensul. În acest an am avut ocazia să fiu martorul unei activități, trebuie specificat, neobișnuită fiindcă o mare parte a participanților fideli a Salonului de lectură "Ceaiul de la ora patru", cu ocazia sărbătorii de Dragobete au mimat o "experiență frumoasă de dragoste" sau.. poate într-adevăr au trăit-o ?! Această experiență a constat din niște declarații de dragoste, mai bine zis, niște versuri de dragoste scrise de Adrian Păunescu, Mihai Eminescu ș.a.

- De cât timp ești membra a salonului?

-Sunt membra a Salonului de 3 ani. A fost o perioadă frumoasă, pe durata căreia am făcut progres. De fapt, mi-am descoperit punctele forte.

- Ce te-a impresionat cel mai mult din activitatea salonului?

- Am fost plăcut surprinsă de faptul că atât eu, cât și colegii mei de la Salon au răspuns întotdeauna pozitiv la inițiativa

profesoarei noastre de limbă și literatură română, D-na Alexandra Tănase, de a fi prezenți vineri la aceste activități speciale ce presupuneau lecturarea literaturii suplimentare. Mi-aduc aminte vorba unei absolvente, la Conferința de totalizare, pe când eram în clasa a XI-a, că treptat realizezi importanța existenței acestui salon, coordonat de un profesor competent. Și DA, a avut dreptate.

- Ce ai învățat de la marii scriitori ce au fost invitați la salonul nostru?

- Am învățat că demnitatea trebuie să persiste în acțiunile mele. Am învățat că trebuie să fiu rațională și totodată să trăiesc cu maximă intensitate, iar cărțile pot fi niște îndrumătoare.

- Dacă pe parcurs, după absolvirea liceului, vei fi invitată la aceste activități, vei avea plăcerea să te prezinți la ele?

- Progresul personal este într-o măsură oarecare o artă și e ceva vital. Echivalează aceste activități cu evoluția personală, deci, DA.

IUBIRE...

*Ești îngerul iubirii mele,
La cer încet tu mă ridici,
Mă duci chiar până la stele
Trecând ușor florii reci.*

*Ești îngerul ce-mi dăruie iubire,
Eu lângă tine vreau să fiu mereu,
Nu mă lăsa cu amintirea,
Căci fără tine simt că mor!*

*Nu vreau să mor, nici să trăiesc,
Nu vreau nimic, decât să te iubesc,
Să te sărut ușor, în brațe să te strâng
Și să te port în suflet și în gând !*

Salonul de Lectură

“Ceaiul de la ora patru”

”Ediția “Grigore Vieru”

Ora 14:00

Și iarăși e vineri, nu aș zice că e sărbătoare dar se pare că toți vor să fie prezenți la această ședință a salonului de lectură “Ceaiul de la ora patru”. Azi saloniștii îl vor omagia pe Grigore Vieru și creația lui de-a dreptul genială, prin simplitate, teme, motive și simboluri.

Ora 14:15

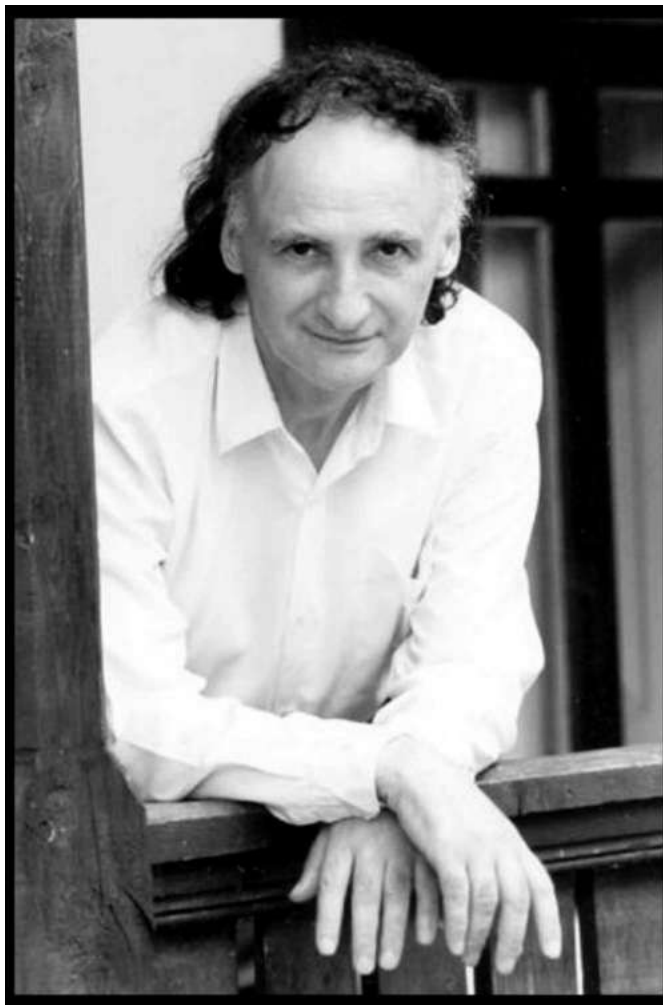
O atmosferă nemaipomenită, toți se grăbesc încet, în curînd trebuie să înceapă ședința, saloniștii repetă în șoaptă. Pe un raft se odihnește expoziția dedicată poetului, mai multe volume de poezie patriotică.

Ora 14:30

Ședința a început de curînd, doamna Alexandra Tănase a anunțat tema și i-a dat cuvînt Alexandrei Costachi, elevei care a pregătit scenariul, unul foarte special, diferit de ceea ce a fost pînă acum. Totul a început cu un motto, după care au urmat elevele clasei a VI-a cu poezii dedicate Limbii române: “În limba ta”, “Limba noastră cea română”, “Dor de limbă”, cea mai frumoasă parte s-a dovedit a fi interpretarea cîntecului “Pentru Ea”, în care Cristina Buhnă este acompaniată de toți saloniștii. Versurile lui Grigore Vieru parcă căpătau aripi datorită tinerilor, în ochii cărora putea fi citită plăcerea pentru ceea ce fac.

Ora 14:50

De data asta motto-ul se referă la una din cele mai urîte și dureroase pagini din istoria noastră și anume deportările. Poezia “Balada celor deportați” este recitată de moderatoarea ședinței, Alexandra Costachi, acum o grupa de eleve din clasa a IX-a recită poeziile: “Ascultă”, “Rușinosul proverb” și “Cîntec popular”. Această parte a ședinței este încununată de cîntecul “La mănăstirea Căpriana” interpretat de Corina Ursu cu atîta dăruire și sentiment de parcă

maestrul ar asculta-o. Surpriza cea mare însă este oferită de doamna Valentina Curechi care a adus la această ședință niște discipoli de la Liceul Tehnologic «Beniamin Zeev Herțli», ei au prezentat un recital la tema Limba română.

Ora 15:15

Un nou motto și recitaluri nemaipomenite printre care elevele clasei a XII-a Ana Gabor cu poezia “Scrisoare din Basarabia”, Hămuraru Diana “Vremuri” și Ojog Ana “Maluri de Prut”. Poeziile lui Grigore Vieru dedicate Basarabiei sunt adevărate capodopere, spiritul patriotic pătrunde adînc în sufletul celui ce recită, ascultă și percepe creația lui.

Ora 15:30

Și cum altfel ar putea fi omagiat Grigore Vieru dacă nu prin poezia dedicată patriei, saloniștii s-au dovedit a fi adevărați patrioți. Ștefan Dubceac a recitat poezia “13 strofe despre mancurți”, pe care Grigore Vieru a recitat-o în Piața Marii Adunări Naționale, în vara anului 1989. Iar poezia “Glontelee internaționalist” parcă a căpătat o altă viață datorită manierei ironice și sarcastice pe care a folosit-o Aliona Gavrițaș. Elevele clasei a XII-a Ina Gladi a expus un eseu la tema “Grigore Vieru-poet al națiunii”.

Ora 15:50

Într-adevăr sfîrșitul încoronează opera, iar cîntecul “Eminescu” interpretat de absolut toți saloniștii cred că i-a apropiat de adevăratele valori, de frumos și de sfînt!

Ora 16:00

Mult așteptatul “ceai de la ora patru”, o ceremonie specială pentru fiecare salonist. Apropo este exact ora 16 cîta precizie, cîta disciplină...

Ora 23:50

O zi încărcată, o ședință minunată, un omagiu special pentru un om inedit. Astăzi mi-am amintit că Grigore Vieru nu este numai poetul candorii și al copilăriei, poetul care a elogiat mama în cea mai mare parte din poezii, el este pilonul de rezistență al culturii naționale, flacăra din sufletul românilor dintre Prut și Nistru, Grigore Vieru este omul literelor, el a știut cel mai bine să așeze alături cuvintele iubire, Patrie, Limbă, Dor. El este simbolul renașterii spirituale și naționale.

Ora 23:59

Au mai rămas doar cîteva secunde din această zi, 15 februarie, anul 2013 și unicul lucru care-mi rămîne să-l fac este să aștept următoarea zi de vineri...

Canciuc Margareta, clasa XII-lm1

Exegeza „B.P. Hașdeu”

Astăzi intenționăm să demonstrăm însemnătatea operei lui Bogdan Petriceicu Hașdeu, prin conștientizarea faptului că este una dintre cea mai reprezentativă culturii române din toate timpurile.

Trebuie menționat, că este personalitatea care nu cunoștea căile ascunse ale feloniei. Mai bine zis, nu-și confecționa măști de circumstanță, tendința oamenilor nestatornici. Posibil aceasta este una dintre cauzele care l-au determinat să declare, în 1887, că nu-i place „lumea actorilor și a oamenilor din culise”. În una dintre scrisori, era menționată ideea că „niciodată nu-și ascunde credințele, zisele și scrisese”, aceasta drept urmare, deranjându-i pe mulți.

B.P. Hașdeu și-a uimit contemporanii, dar și biografi care i-au cercetat opera, prin capacitatea de muncă ieșită din comun. Posibil că simțea nevoia să compenseze egoismul muncii sale în defavoarea interesului pentru familie, deși era un remarcabil soț și părinte. Hașdeu a fost pentru cultura română un adevărat „om-orchestră”, afirmându-se ca scriitor (poet, prozator, dramaturg), ca publicist valoros și ca istoric fără egal, ca lingvist, folclorist și etnolog, precum și ca filosof al istoriei și al culturii. G. Călinescu îl prezintă astfel: „Hașdeu a fost un geniu universal și se poate afirma că a izbutit aproape peste tot”, iar opera vieții sale ne-a rămas ca un roman al senzației investigative. A fost un publicist și polemist de temut în epocă, editând numeroase reviste, dintre care cele mai cunoscute sunt cele de istorie: „Arhiva istorică a României” (1864), „Columna lui Traian” (1870-1883).

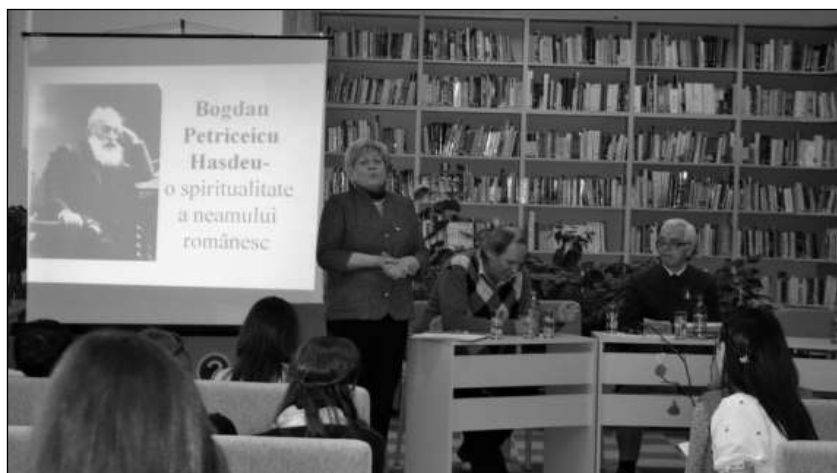
A fost un adevărat cercetător, în acest sens, studiase „începuturile”, se preocupase de „origini” și se arăta interesat de aspectele ultime ale vieții și ale morții și de sondarea tăcerilor de dincolo de mormânt; posibil aspirația sa de a cunoaște necunoscutul i-a oferit calificativul „mistic”. Ca exemplu poate servi experimentele spiritiste, în una din seri, la doar 6 luni de la moartea fiicei sale, fără să știe luase în mână un creion și „simțise la tâmpla stîngă bătaii scurte și îndesate, iară mîna se puse în mișcare fără astămpăr”.

Avînd în vedere vastitatea cunoștințelor, pasiunea luciferică pentru cercetarea limbii și a istoriei naționale, limba- consideră el, este un material istoric de mare relevanță, întrucît ea are un profund caracter social. „Nimic mai social ca limba, nodul cel mai puternic, dacă nu chiar temelie societății”, spunea el. În consecință, lingvistica devine o știință socială fundamentală, apreciată de el drept „algebra științelor istorice”.

Eliade consideră că Hașdeu este un deschizător de drumuri în cultura română modernă, un geniu care nu are termen de comparație în epocă, în privința forței creatoare, decît în personalitatea emblematică a lui Eminescu. Între cei doi se pot găsi numeroase și profunde elemente de convergență spirituală, afinități teoretice și de viziune istorică.

P.S. El nu reprezintă doar un scriitor, academician, folclorist, lingvist, publicist, jurist, istoric și om politic, dar și un „cercetător al virtutei”.

Ina Gladii, clasa XII-Im 1

Bogdan Petriceicu Hașdeu este o personalitate de prim-rang a culturii românești, unul dintre spiritele enciclopedice, care prin setea lui de cunoaștere și de creație, a reușit să devină un adevărat om de Renaștere. Bogdan Petriceicu Hașdeu este un personaj de valoare, iar spiritul și gândirea lui - o adevărată emblemă prin care se contopesc și i-au naștere complexul de idei, argumente și simțiri.

1 martie, 2013 a fost o zi plină de evenimente remarcabile pentru viața liceenilor a elevilor claselor a -XII-a, dar și a celor de a-VI-a din Liceul Teoretic „Gaudeamus”. În această zi, în incinta Bibliotecii publice „Transilvania” a avut loc ședința ordinară a Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora 16:00”, unde a demarat un edevărat „Medalion Cultural-Științific”, consacrat aniversării a 175 de ani de la nașterea marelui savant, enciclopedist, jurist, lingvist, folclorist, publicist, istoric și om politic - B.P. Hașdeu. Programul a conținut comunicări asupra vieții și activității cititorului spiritual și de asemenea poezii - înconfundabile și incarakterizabile modal prin versul laconic și apăsător al scriitorului. Discursul de Inaugurare a Conferinței Științifice - Literare a fost coordonat de profesoara de Limbă și Literatură Română, doamna Alexandra Tănase de la Liceul Teoretic „Gaudeamus”. La eveniment au participat Domnul P. Balmuș, director al Institutului de Hașdeologie din Republica Moldova și jurnalistul, publicistul, directorul, ziarului „Timpul” - Constantin Tănase. Manifestarea a fost moderată de liceana Ina Gladii, iar evenimentul a devenit o adevărată conferință în care s-a vorbit amănunțit despre meritele sale. Cu o evocare la începerea activității a venit Diana Damir, elevă a clasei a-VI-a, recitînd poezia „Bradul”. Caracteristica contradictorie

atribuită lui B. P. Hașdeu și aspectul fizic, „Portretul” a fost expusă printr-un discurs de către Alexandra Costachi, iar Olga Gruzin a recitat poezia „Portretul” scrisă de B. P. Hașdeu. Scriitorul afirma: „Poezia este căsătoria realității cu idealul, în sufletul poetului.” Sergiu Busuioc, Valeria Railean, Diana Hamuraru, Irina Bobicev, Ion Caimacan, Ana Ojog, Ștefan Dubceac, Slanina Corneli, Viorica Tabac, Veronica Pricochi ș. a. au transformat versul lui B. P. Hașdeu într-o adevărată armă, un adevărat spectacol de poezie. A scris o virulentă satiră la adresa curentului latinist și a modei franțuzești, iar Ana Gabor a prezentat aceste complexe gânduri și simțiri în poezia, „Să vorbim românește”. Despre cum s-a încadrat marea personalitate în societatea părerilor contradictorii a vorbit eleva clasei a - XII-a, Aliona Gavrițaș, cu exegeza intitulată „O soarta schimbătoare”. Acest mare scriitor, publicist și savant își iubea enorm familia, în special soția și fiica, fapt sesizat prin poeziile și dramele pe care le-a dedicat soției. Despre familia acestei personalități s-a vorbit în exegezele „Onoarea familiei”, „Părinte”, „Fiica”, „Soțul”, „Soția”. Un dialog dintre un astru și o floare, în care se conține ideea iubirii este poezia „Rîvnă”, care a fost recitată de Corneli Slanina și Viorica Tabac. O surpriză a fost participarea la eveniment a elevilor Liceului Evreesc „Hețli”, care au recitat în limba română poezii din creația lui B. P. Hașdeu.

B. P. Hașdeu este un om de valoare un aprig apărător al țării și al valorilor românești. Un om avînd un „Portret” de o importanță înconfundabilă, posedă o aleasă originalitate a gândirii prin care se deosebea la nivel ridicat... „Acuma port o haină care nu se moaie: Tărîna și piatra!...”

Gavrițaș Aliona, clasa a XII-a Im 1

Premiul Parfenie Guțu

În ziua de 1 martie, când toți se bucură de primele semne ale primăverii, noi, împreună cu doamna Alexandra am mers la biblioteca „Transilvania” la o dublă sărbătoare. Acolo urma să se desfășoare ședința Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru”, care a găzduit conferința științifico-literară consacrată lui B.P. Hasdeu, o spiritualitate a neamului românesc, la 175 de ani de la naștere. Pe lângă aceasta pe toți îi aștepta o surpriză- înmânare a Premiului „Parfenie Guțu” doamnei Tănase. Ceremonia a fost organizată de președintele Asociației Naționale a oamenilor de creație, academicianul Mihai Cimpoi, **împreună cu familia** regretatului profesor de română de la Universitatea Tehnică a Moldovei: soția sa, Lidia Guțu și cei doi feciori – inginerul Iurie Guțu și artistul plastic Leonardo Guțu.

Toți cei prezenți la ceremonie au adus cuvinte de laudă și mulțumire doamnei Alexandra Tănase care nu obosește niciodată să vină cu ceva nou, ceva frumos și de calitate.

LAUDĂ PENTRU PROFESOARA MEA

Mulți o cunosc pe doamna Alexandra Tănase – o doamnă care arată bine, o profesoară excelentă, o soție exemplară, o mamă și bunică perfectă și, nu în ultimul rând, un simplu om cu suflet românesc.

Astfel o văd pe doamna Alexandra Tănase de trei ani

încoace. Am asociat-o mereu cu o primăvară: la fel de senină și uimitor de optimistă. Acest zâmbet enigmatic, la prima vedere, devenise, pentru mine, atât de familial și drag. Apreciez mult la doamna Alexandra Tănase dragostea nețarmuită față de frumos. Este vorba de frumosul vieții: fie literatură, muzică, teatru. Am auzit-o de nenumărate ori spunând: „Eu mi-am trăit viața frumos, ceea ce vă sfătui și pe voi”.

- Ce înseamnă pentru o profesoară să trăiască frumos?
- Să vină zilnic cu ceva interesant pentru elevi.
- Să poată zâmbi în fața elevilor chiar dacă o macină gânduri incerte.
- Să știe a fi profesoară, mamă, soră,

prietenă, medic, actor, poet, compozitor, scenarist.

- Să îndemne elevii spre lectură.
- Să respecte profesia atât de mult încât să-i dedice majoritatea timpului și să n-o abandoneze.
- Să iubească frumosul.
- Să iubească adevăratele valori naționale.

Această doamnă este, prin excelență, o profesoară care trăiește prin frumos.

Admir lecțiile doamnei Alexandra Tănase, nu doar pentru faptul că iubesc Limba Română, dar și pentru că aceste lecții se desfășoară într-o atmosferă de spiritualitate românească. Așa personalități ca Vladimir Beșleagă, Mihai Cimpoi, Liviu Damian, Andrei Strâmbeanu, Vasile Romanciuc, Nicolae Vieru, Vlad Pohilă, Constantin Tănase le-am îndrăgit în cadrul lecțiilor de Limbă și Literatură Română, dar și în cadrul proiectelor: „Maratonul Lecturii” și „Ceaiul de la ora patru”, organizate de doamna Alexandra Tănase. Ea a reușit să ne educe dragostea pentru lectură, să mi-o cultive adânc în suflet pentru o viață.

Realizez că mă aflu pe ultima sută de metri a treptei liceale. Doamna Alexandra Tănase nu-mi rămâne doar o profesoară de Limba și Literatura Română. Cu mult mai mult! De această personalitate mă leagă un lucru simplu și firesc: Cuvântul!

Ana Gabor,
clasa XII-a

Liviu Damian - un promotor al frumuseții versului românesc

Gruzin Olga, clasa a XII-a l.m.2

Motto: "Verbul lui Damian e rădăcinos ca stejarul. Limpede ca izvorul. Greu ca bulgărul de țărână. Tremurător ca frunza. Îngândurat ca dealul."

(Grigore Vieru)

Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” este o activitate care mi-a oferit șansa să șterg praful uitării de pe biografia și opera scriitorilor. În această perioadă cartea mi-a fost un depozit complet al inteligenței omenești, conținând în filele ei cunoștințe, sensibilitate și prosperitate.

Biblioteca „Transilvania” imi este templul învățării, deoarece doar aici pot să-mi hrănesc sufletul și gândul cu cele mai diverse cunoștințe. Ea a devenit pentru mine ca a doua școală, unde mereu învăț ceva nou. Și totodată ea mă ghidează ca printr-un labirint de enigmă, care mă ajută să devenim mai inteligentă, pentru că nicăieri nu voi găsi un limbaj mai frumos și mai corect decât în carte. Aici cartea mi-a fost cărașii civilizației. Fără cărți, istoria ar fi mută, literatura nu ar avea glas, știința ar fi paralizată, iar gândirea și meditația ar fi suspendate.

Liviu Damian născut la data de 13 martie 1935 în satul Corlăteni, județul Bălți, face parte din generația scriitorilor basarabeni care n-au avut libertatea de a beneficia de o inițiere în ale scrisului artistic sub „patronajul” direct al marilor oameni de cultură din România interbelică. Destinul său a fost marcat de lipsa candorilor sufletești, de adevăr și sinceritate. La 13 martie, curent, s-au împlinit 78 de ani de la nașterea poetului – un bun prilej pentru a-l descoperi și

redescoperi pe scriitorul Liviu Damian. Și de această dată gazda ne-a fost Biblioteca „Transilvania”, cea care mereu ne primește cu căldură. Astfel, vineri, la data de 15 martie 2013 în incinta Bibliotecii „Transilvania”, a avut loc ședința Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru”, coordonat de către profesoara Alexandra Tănase. Timp de câteva ore, elevii de la liceele „Gaudeamus”, „Vasile Alecsandri” și „B.Z. Herțli” din capitală și-au etalat cunoștințele în materie de literatură, recitând din opera lui Liviu Damian. La eveniment au participat și rudele regretatului poet: Anastasia Damian, soția scriitorului, surorile Elena și Tatiana, ficele Rodica și Gabriela, nepoții, ginerele Victor Andronic și feciorul Florin, precum și scriitorii Vladimir Beșleagă, acad. Mihai Cimpoi, și jurnalistul Constantin Tănase. Cît despre poet am aflat de la Mihai Cimpoi că: „Liviu Damian a fost un cavaler al adevărului, un luptător cu tot ceea ce era nefiresc și sfida bunul-simț. A fost un cântăreț al satului, al vetrei, al neamului, avea un cult adevărat pentru limba maternă. A fost un poet mai curând al prezentului decât al trecutului... Liviu Damian apare în mod consecvent ca un poet al Vieții, afirmând neobosit vitalul (organicul, naturalul, tot ce este înnemuit cu pământul) și negând tot ce i se opune ei și bunului-simț”. O surpriză deosebită a

fost filmulețul documentar adus de fica lui Liviu Damian Rodica despre tatăl său, unde elevii au avut ocazia să asculte și glasul poetului. În copilărie poetul fiind lipsit de tată timp de 9 ani și timp de un an de mamă a rămas în locul părinților îngrijind de cele 2 surori mai mici și mica gospodărie, ajutat de bunicii Grigore și Elena Țurcanu. Am avut o deosebită plăcere s-o cunosc pe una din surori, Elena Damian, care cu mult drag ne-a povestit câteva secvențe din viața poetului. Astfel, aflăm că în anul 1949 Liviu Damian și cele 2 surori ale sale, Elena și Tatiana, încep să „editeze” un ziar de perete, Ecoul, un fel de cronici ale timpului acela nespuse de greu. „El a devenit scriitor grație ziarului „Ecoul”, pe care-l edita pe când era elev” - ne-a mai mărturisit ea. Poeziile lui Liviu Damian se remarcă printr-un mesaj generos și o viziune clară, prin limpezimea sobră a versului, prin muzică și culoare. Acea culoare care este generată de conștiința inefabilului și inventabilul unui destin uman. Astfel, liceenii au recitat în total 45 de poezii, 9 eseuri și au reprezentat o gamă de desene. Anastasia și Tatiana Damian, feciorul Florin și ficele Rodica și Gabriela au mulțumit pentru evocarea atât de inspirată a distinsului scriitor.

La finalul acestei activități, conform tradiției, profesoara Alexandra Tănase a înmănat diplome celor mai activi elevi în cadrul ediției Liviu Damian a Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru”. Această activitate are obiectivul principal să dezvolte elevilor gustul pentru lectură și cunoaștere.

Exegeza „O viață..”

Răsărită în solul Basarabiei înrobite, opera lui Alexei Mateevici trebuie cercetată în relație cu mediul familial și, în genere, cu biografia creatorului. Poetul perpetuează în scrisul său tradițiile literare naționale.

Viitorul poet a văzut lumina la 16 martie 1888(28 martie stil nou) în satul Căinari, județul Bender. Copilăria și-a petrecut-o la Zaim, unde părinții săi se mutaseră în 1893. Tatăl său, Mihail Mateevicim fecior de dascăl, și-a făcut studiile la Seminarul eologic din Chișinău (1884). Acesta cunoștea atât literatura laică, cât și cea religioasă.

Mama sa, Nadejda, fica protopopului Ioan Neaga din Căușeni, știa carte, era cultă, rafinată.

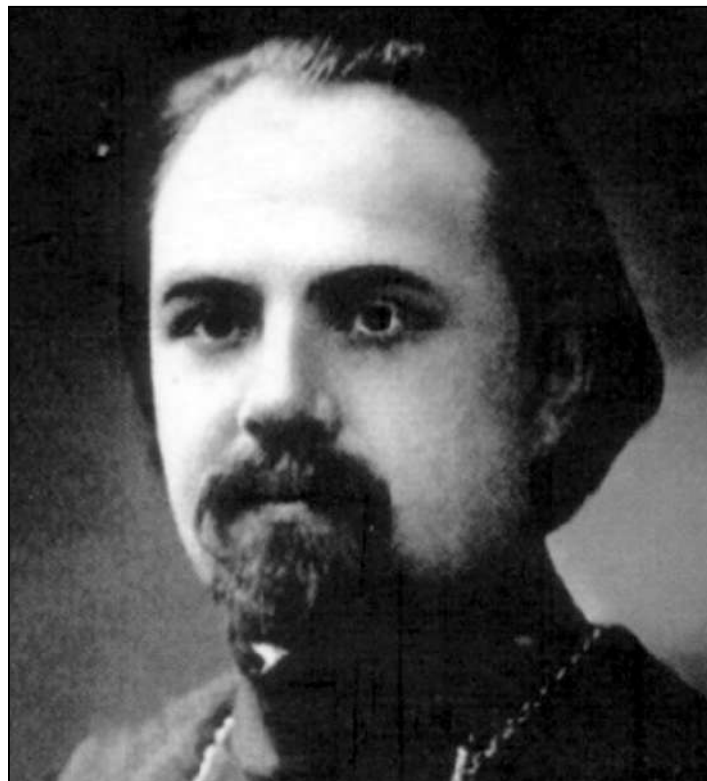
Născut într-o familie de preoți, Alexei a fost educat în duhul unei cucernicii profunde, unui respect față de biserică, credință și unei iubiri nețărmuite față de Dumnezeu.

Mama sa l-a învățat nu numai să se roage cu pioșenie, dar i-a transmis dragostea față de limba maternă, față de tradițiile și obiceiurile naționale, față de poveștile și cîntecele populare românești.

El era curios, de aceea a învățat de pe la 4 ani: citea ziare, reviste. Printre ele se află și revista "Albina românească" din București, la care părintele Mihail era abonat. În biblioteca tatălui său se găseau și alte cărți aduse de peste Prut, de aceea tînărul Mateevici s-a educat la izvoarele literaturii române.

În virtutea tradiției familiale, după ce a terminat școala primară sătească de 2 ani, Alexei este înscris în Școala Duhovnicească din Chișinău. La început s-a acomodat greu, chiar a fost repetent din cauza "Algebrei" și "Sfînta Scriptură". Apoi s-a maturizat și învățătura a început să meargă, chiar să aibă succese. Cultura bisericească s-a format la "ctitoria" lui Bănulescu-Bodoni.

De timpuriu s-au evidențiat aptitudinile literare ale seminaristului. Poetul Ion Buzdugan spunea că: "Aici camarazii îl glorificau pe Mateevici așteptînd cu nerăbdare ora cînd profesorul va citi

clasei întregi, ca model de tratare a subiectului, compunerea lui Mateevici”.

Într-o zi de vară, la 24 iulie 1906, și-a dat obștescul sfîrșit tatăl său, ceea ce l-a zguduit pînă în adîncul sufletului.

Publică opere originale pe diverse teme: obiceiurile și tradițiile nunții la români, preoțimea și poporul.

În anul 1907, mama poetului se mută cu traiul la Chișinău. Poetul are unele probleme la Seminar, însă le depășește, ajutat de mamă.

În anul 1910 absolvește Seminarul Teologic din Chișinău și este înmatriculat la Academia Teologică din Kiev.

Se îmbolnăvește de febră tifoidă, pe front, și vine la Chișinău. Moare la 13 august 1917.

Gladii Ina, clasa XII-Im1

**22 martie 2013,
ora 15:00**

După un vechi obicei de-al nostru, un grup restrâns de elevi din Liceul Teoretic „Gaudeamus” iubitori de neam și de cultură, ghidați și pregătiți de profesoara de limba și literatura română, Alexandra Tănase, suntem la Biblioteca „Transilvania”, din capitală, pentru a-l comemora pe Alexei Mateevici, o personalitate de valoare a neamului român, care la 28 martie urmează să facă 125 de ani de la naștere.

Activitatea s-a desfășurat în cadrul Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”, debutând cu cea mai frumoasă poezie din creația poetului Alexei Mateevici, „Limba

mesianicului și prozatorul Mateevici au venit elevele Viorica Tabac, Veronica Pricochi, Ana Muntean, Aliona Gavrilaş, iar Ina Gladii a ținut un discurs emoționant despre familia poetului. Am încercat să recit împreună cu Alexandra Costachi cu un ton patriotic poezia „Unora”, „Noi nu ne înțelegem, dar de-ați simți ca mine;/ Ce patimi limba trage dintr-un strein puhoi;/ Atuncea n-ați urni-o din temelii bătrâne;/ Atuncea mi se pare, ne-am înțelege noi”. La activitate au mai participat, Irina Bobicev și Alina Scutaru care au „dialogat” prin versurile poeziei „Țara”, închinată țărănimii basarabene, iar Cornel Slanina, Sergiu Busuioc, Ana Ojog

**Dubceac Ștefan,
clasa a XII-a l.m.1**

**Cornel Slanina,
clasa a XII-a l.m.1**

rămânea fără de noroc”. Timpul trece, însă opera lui A.Mateevici a rămas în popor ca o comoară fără preț, strălucind ca o „piatră rară” a limbii românești.

La finele activității doamna Alexandra Tănase era cu zîmbetul pe buze, semn că a rămas mulțumită de modul în care s-au manifestat elevii și de dragostea cu care au rostit cuvîntul românesc. La ședință au mai participat Eudochia Hamuraru, profesoară de limba engleză, și Elena Orhei, profesoară de limba și literatura română la Liceul „Gaudeamus”, dar și Parascovia Onciu, directoarea Bibliotecii „Transilvania”, gazda noastră fidelă.

CREAȚIE PROPRIE:

*Limba noastră-i o comoară,
Mateevici, un simbol,
Opera lui n-o să moară
Va rămâne în popor.
Dat ne-a fost de Dumnezeu
Sa-l avem pe acest proroc:
El e însuși ca un zeu,
Venit de sus în acest loc.
Basarabia e maica
Tuturor, și a lui la fel...
A iubit-o și-a slăvit-o
Ridicînd-o către cer.
Suflet nobil și cinstit,
Luptat-a pentru adevăr
Chinuit a fost viață
Neștiind ce-nseamnă chin.
Putere a avut cît pentr-un secol
Deși trăit-a prea puțin
Și tot luptînd pentru dreptate
A vorbit într-un grai sfînt.
Preot, cărturar, profet
Înzestrat a fost poet,
A visat noapte și zi
La Unirea ce va fi.
Mateevici o emblemă,
A poporului comoară
Va rămîne el pe stema
A culturii noastre mamă.
Va rămîne pretutindeni,
Pe vecie va rămîne
În a neamului memorie
Și în suflet va rămîne.*

noastră”, recitată cu demnitate de elevii clasei a VI-a, Vlada Usatâi, Valeria Donici, Diana Damir, Vitalie Fus, Cristian Popușoi ș.a.

După numeroase ședințe moderate de către doamna Alexandra Tănase și colegele mele, mi-a venit și mie rîndul să mă simt în piele de moderator. Astfel, cu niște exegeze despre poetul, preotul,

au recitat poeziile „Eu cînt”, „Cîntecul zorilor” și „Țăranii”. Pe parcursul ședinței elevii au realizat veridicitatea din poezia „Basarabenilor” care ne arată cîtă dreptate este în versurile lui A.Mateevici oglindind perfect situația țării noastre de azi: “Să știți: de nu veți ridica;/ Din sânul vostru un proroc;/ În voi viața va seca;/ Zadarnic soarta veți ruga;/ Căci scoși veți fi atunci din joc;/ Și-ți

Saloniștii

Ideea a venit de undeva din interiorul meu. Am observat că educația literar-lingvistică, realizată doar la orele de curs, nu mă satisface. Se mai discuta în jurul meu despre faptul că elevii nu citesc deloc sau citesc foarte puțin.

De aici și ideea Salonului de Lectură. De ce „Ceaiul de la ora patru”? Poate am auzit de undeva? Mi se pare pe la TVR.

Dar nu asta contează. Contează că a prins! Un grup de elevi din clasele a IX-a, a X-a și a XI-a au mers la biblioteca „Transilvania” cu un recital de poezie despre toamnă. Era în toamna lui 2008.

Apoi am realizat proiectul pentru un an școlar, pentru anul de studii 2008-2009 și așa au urmat și ceilalți ani.

Începuturile au fost naive, uneori se reduceau doar la recitaluri de poezie.

Notă: Ceaiul de la ora patru n-a lipsit niciodată! Cu adevărat!

Încetul cu încetul ședințele Salonului de Lectură

luau amploare. Tematica ședințelor era una concretă, cu invitați foarte concreți, deloc întâmplători!

La comemorarea lui Paul Mihnea, de exemplu, a fost invitat scriitorul Vladimir Beșleagă, care l-a cunoscut în realitate și ne-a povestit despre unele momente din viața poetului.

Când l-am omagiat pe poetul Lucian Blaga, l-am avut ca invitat pe academicianul Mihai Cimpoi.

Acești oameni adevărați ai Cuvântului ne-au devenit prieteni, iar saloniștii întrebă, de fiecare dată, cine va veni astăzi...

Și i-am avut ca oaspeți pe: scriitorii Vasile Romanciuc și Andrei Strâmbeanu, Iulian Filip și Vlad Pohlă, prozatorul Vladimir Beșleagă, academicienii Gheorghe Duca și Mihai Cimpoi, ziaristul Constantin Tănase, cântărețul Mihai Ciobanu, actrița Ninela Caranfil, profesorii Silvia Strătilă, Valentina Curechi, Hămuraru-Costiuc Eudochia, profesori de la liceul evreiesc „Herțli”.

Uneori membrii salonului își alegeau sau, mai bine zis, propuneau tematica ședințelor. Așa au fost întâlnirile cu tema poeziei patriotice în creația lui Adrian Păunescu și Grigore Vieru sau motivele toamnei, ploii, timpului, în poezia românească.

Membrii salonului nu numai au prezentat informații despre anumite personalități, dar au investigat anumite fenomene literare și s-au impus prin eseuri și exegeze, dând dovadă de măiestrie în elaborarea și redactarea de texte inedite.

Recitalurile Olgăi Șimon, Tinei Parfeni, Liei Culev, Diane Hămuraru, Anei Gabor, Alexandrei Costachi, a lui Ștefan Dubceac și Sergiu Busuioc, ale lui Alex Crudu și Anei Ojog, ale Vioricăi Tabac și Veronicăi Pricochi și exegezele Inei Gladii vor rămâne mult să planeze în aer, dar și în sufletele celor prezenți.

Alexandra Tănase,
coordonator de proiect

“Numai prin lectură putem pătrunde în universul cunoașterii”

Primul an în Liceul Teoretic “Gau-deamus” mi-a dăruit multe momente fascinante, care m-au apropiat de carte și de personalitățile distincte ale culturii noastre. Am participat cu mare interes la ședințele cenaclului literar „Ceaiul de la ora patru”, găzduit cu multă dragoste de biblioteca „Transilvania”, ceea ce mi-a trezit o mare dorință de a descoperi cât mai multe poezii. Întâlnirile de suflet pe care le-a organizat profesoara noastră dragă, doamna Alexandra Tănase, mi-au lăsat o urmă caldă în amintirile mele. Îmi aduc aminte și acum cu ce dispoziție bună ma întorceam acasă și îi povesteam mamei cu cine am mai făcut cunoștință la activitatea de la care am venit.

Ispas Corina,
cl.a IX-a

Fiecare activitate în parte mi-a lăsat unul sau chiar mai multe momente memorabile, spre exemplu poetul Vasile Romanciuc ne-a oferit prilejul să reflectăm asupra rolului nostru în societate și importanța trecerii timpului, căci:

“Treci prin timp.

Timpul - prin tine.

Urmele cui se văd mai bine?”

De la această lecție de demnitate de la poetul Vasile Romanciuc, am învățat să nu irosim timpul și să aspirăm spre progrese, fiindcă după audierea poeziei “Secunde”, am înțeles că “secundele într-adevăr sunt pline cu ani”.

O activitate la fel de plină de emoții pozitive a fost cea dedicată poetului Alexei Mateevici, la care am pregătit o poezie foarte frumoasă “În zarea anilor”. Am avut prilejul să recit prima și emoțiile îmi umpleau sufletul. Facând un pas spre public am încercat să redau toată frumusețea acestei poezii printr-o recitare lentă dar pătrunzătoare. Deși la vârsta noastră când avem o viață întreagă înainte să ne construim o carieră și să alegem un drum corect nu prea înțelegem că acești ani zboară foarte repede și la bătrânețe trăim doar cu amintiri: “Ca și atunci, văd și acum/ Lucirea zorilor pe drum,/ Salcâmi în floare gânditori.../ Dar unde-s visele cu flori?/ Acei ani, acele zori/ Trecuți de-acum sunt și duși/ În zarea anilor apuși.”. Să ne traim clipele din plin!

O altă activitate foarte plăcută a fost dedicată poetului Liviu Damian, la care am fost onorați de prezența întregii sale familii. Am ales o poezie destul de simplă dar totodată cu un sens atât de profund pe care încerc să-l descifrez și acum. Următoarele versuri m-au frapat cu certitudinea cu care sunt scrise și egalitatea dintre întrebările pe care le port cu mine:

“Cu dinți de nisip și pamânt/ Mă va ajunge-ntr-o zi/ Distanța dintre ce sunt/ și cine voiesc a fi.”

Acum e timpul când purtăm mii de întrebări la care nu putem găsi răspunsuri, dar nici nu cerem ajutor de la cei din jur, doar cu dorința de a le găsi singuri, într-o creație a unui autor remarcabil sau poate într-o frază scrisă într-un roman. La aceste activități, am găsit răspuns la foarte multe întrebări, fie ele sugerate dintr-o recitare a oricărei poezii sau fie un discurs a unui invitat de la cenaclul nostru.

Am înțeles că lectura este cea mai bună învățătură, doar cu ajutorul ei ne putem face o cale bună în viață. Este călăuza noastră interioară, care ne arată la ce trebuie să tindem pentru a avea un viitor frumos.

Sunt foarte recunoscătoare profesoarei noastre, doamna Alexandra Tănase, care printr-un efort colosal ne-a demonstrat că lectura nu numai omoară timpul ci și ne învață cum să-l folosim corect în viața noastră, dăruindu-ne clipe de neuitat cu oameni remarcabili.

Reîntoarcerea se amână

Au plecat. Pleacă. Vor pleca... Dacă deschizi o poartă, este pentru a ieși pe ea. Și a pleca... Unde? În Italia, în Spania, în Irlanda, în Portugalia, în Canada sau SUA. Ce caută moldovenii din R. Moldova-țară de succes, în aceste țări? Unii doresc să acumuleze bani pentru o casă, alții pentru taxele la studiile liceale sau superioare, unii vor bani pentru mașină, alții doar aventură. Oricare ar fi motivul, moldovenii pleacă, dacă au cea mai mică posibilitate.

Pleacă mame care își lasă copiii în voia destinului: cu bunicii, cu mătușile, cu surorile, cu concubinii (cazul când „un concubin” a violat și a omorât o fetiță de 4 ani încă n-a intrat în istorie) sau chiar de unii singuri.

Veau să povestesc cazul unei foste eleve (Dina), care nu și-a văzut mama de 4 ani. A trăit cu bunica, iar când aceasta a trecut în lumea celor drepte, fata a rămas singură. Se descurca cum putea, mai ales că mama ei nu avea permis și nu putea să vină în Moldova.

Când era în clasa a IX-a, am observat că era abătută și la întrebarea mea ce s-a întâmplat, ea mi-a spus rece: Vine mama! Credeam că se bucură, dar ea se temea că nu o va recunoaște, că va întâlni la gara o străină. Nici nu-și

amintea cum să se poarte cu o mamă. Am încercat să-i spun că inima ei de copil îi spune cum să reacționeze. Important să fie sinceră cu sine: o mamă și un copil se iubesc mereu. Mai târziu, fata (de acum în clasa a X-a) mi-a spus că relațiile ei cu mama sunt normale, adică bune. Despre dragoste de mamă sau de fiică nu putea fi vorba, aceasta dispăruse undeva prin țări străine.

Cei câțiva euro n-au înlocuit nici-cum iubirea, înțelegerea, armonia.

Reîntoarcerea mamelor nu rezolvă problemele copiilor (mai mari sau mai mici) rămași aici, singuri, față în față cu viața lor fragilă. Reîntoarcerea aici, în țara cea mai săracă din Europa, a celor care au plecat recent sau mai demult este un vis. Cei care au plecat, deși le este greu, e criză, nu doresc să revină. Vor să-și ia și copiii cu ei, acolo, în alte țări străine, dar «primitoare». Acolo caută căi de supraviețuire, dacă Spania nu este atractivă, reîntoarcerea se amână, ei se îndreaptă spre Germania, Marea Britanie și, parțial, în țările scandinave.

Reîntoarcerea se amână...

Alexandra Tănase,
profesoară de limbă și lit. română

Migrația o amenințare pentru Republica Moldova

Lumea de astăzi este lumea dinamicii și a vitezei. Fenomenul migrației a existat dintotdeauna, concretizat prin transhumanță, invazii, colonizări și cruciade, sau provocate, în general, de atracția exercitată de regiunile mai bogate asupra populațiilor mai sărace. Migrația, însă a devenit una din principalele probleme cu care se confruntă Republica Moldova. Noi, cei de la Gaudeamus împreună cu profesoara noastră de Limbă și Literatură Română-Alexandra Tănase, am participat pe 09 martie 2013, la Forumul Științifico-Practic Pedagogic Național „Orizonturi Didactice” cu genericul „Școala secolului XXI, în condițiile creșterii migrației tinerilor peste hotare”, consacrat Anului European al Cetățeniei -2013. Fiecare dintre noi a avut un articol, care l-am expus în fața publicului. „Eu am revenit... dar nu cu totul”, este denumirea textului meu neromanțat în care am povestit o întâmplare din viața mea, care și azi ma mistuie. Fiecare participat a pregătit ori un filmuleț ori o prezentare prin care și-a expus propria părere sau chiar întâmplare din viața sa. Mulții dintre cetățenii Republicii Moldova preferă să plece peste hotarele țării, pentru că acolo după spusele părinților, legile sunt create pentru a proteja omul, iar omul este valoare, ceea ce nu se prețuiește la noi. În prezent, aproape 50 la sută din potențialul apt de muncă se află peste hotare și contribuie la dezvoltarea altor state, iar Republica Moldova este pustie. La finalul ședinței împreună cu profesoara mea am luat premiul III și medalia de bronz pentru rezultatele obținute. Migrația este un subiect „răsuflat”, aproape fiecare se dă cu părerea: cei plecați sunt numiți lași, trădători, însă ei apucă calea străiniei în căutarea unui trai mai decent pentru ei și pentru familiile lor. Nu avem o statistică, pînă la urmă, cită bunăstare aduc cei „plecați” peste hotare. Am putea doar constata cu tristețe că sărăcia materială naște sărăcia spirituală.

Soluții de încetinire a migrației:

Creșterea salariilor.

Dezvoltarea economiei.

Neîncălcarea drepturilor umane.

Să se ofere condiții pentru educarea tinerilor și copiilor la nivel european.

Schimb de cunoștințe și experiențe între cei plecați și cei din țară.

Suștinere din partea statului și ajutor pentru cei care au nevoie cu adevărat.

MIGRAȚIA – fenomen inevitabil pentru Moldova

Puțini moldoveni iau în calcul întoarcerea acasă. Mulți moldoveni încearcă să-și găsească posturi de muncă pe piața neagră, în ideea de a obține un venit mai mare pentru familie.

Puțini moldoveni realizează ce lasă aici, acasă : copiii, părinți, bunici, bătrâni. Mulți moldoveni cred că plecarea peste hotare este singura soluție de a supraviețui.

Mulți moldoveni se întreabă, ce se întâmplă cu Republica Moldova și cetățenii săi, însă puțini moldoveni vin să amelioreze situația.

Ce se întâmplă, însă cu moldovenii care pleacă peste hotare ? Unii, plecați în Europa uită de unde au venit, sau poate că nici n-au știut vreodată cine sunt și astfel Europa nu are nevoie de ei. Alții, care încă n-au uitat de unele valori de acasă, uită să se întoarcă la baștină. Unii în general, nu se mai consideră cetățeni a acestei țări cu toate că trăiesc ile-

gal, acolo. Astfel se crează un tablou destul de trist și paradoxal pentru țara asta, care îi mai așteaptă încă...

Vin dintr-o comună din raionul Sângerei unde fiecare al treilea copil are cel puțin un părinte plecat peste hotare. Este dureros faptul că acești copii nu știu ce înseamnă dragoste de mamă și de tată, nu știu ce este o educație bună și cel mai groaznic nu știu când se vor întoarce părinții. Există, însă și părinți care pleacă peste hotare, lăsându-și copiii cu bunicii. Să știți că este o soluție și asta. O spun pentru că am crescut într-o asemenea familie și nu am dus lipsă de afecțiune și educația necesară. Cu toate acestea se simte mereu o oarecare înstrăinare față de părinți, un gol parcă în ceea ce se numește relația fiică-tată. Generațiile care vin sunt educați în spiritul pragmatic al banului iar viitorul și-l proiectează peste hotarele țării.

Cred că Republica Moldova se va mai confrunta cu acest fenomen atâta timp cât cetățenii ei vor căuta :

- venituri mai mari în altă parte decât aici,
 - nivel de trai mai înalt, decât cel pe care îl avem,
 - oportunitatea de a crește pe plan profesional,
 - nivel cultural și educațional mai înalt.
- Ca să stopeze acest fenomen țara noastră are nevoie :
- să-și dezvolte economia autohtonă,
 - să educe în tineri spiritul național, cel al culturii și realizării în țară,
 - să majoreze salariile angajaților,
 - să promoveze drepturile omului,
 - să creeze un climat favorabil pentru inițierea unei afaceri (în special populației rurale).

Gabor Ana, clasa XII-Im 1

MOLDOVENII nu se sperie

Europa trece prin criză adâncă...

Rîndurile șomerilor se îngroașă. Pentru miile de moldoveni, care muncesc sau studiază acolo, reîntoarcerea acasă rămîne ultima acțiune, preferînd să caute căi de supraviețuire în Spania, Italia sau Anglia și Irlanda. Cei care au voit să se întoarcă în Republica Moldova au facut-o deja, mai ales că numărul emigranților moldoveni în Europa s-a redus odată cu începutul crizei.

Unele țări europene au implementat programe speciale de stimulare a reîntoarcerii emigranților în țările lor de baștină, oferind sume modeste, de cîteva sute de euro, inclusiv plata biletului de călătorie. Acest program se referă la emigranții țărilor non-UE, printre care și Republica Moldova.

Ce este curios, moldovenii nu se grăbesc să vină acasă și ei se reorientează spre alte țări UE.

Alteori doar tranzitează Moldova și se duc spre Federația Rusă, ca o destinație temporară, ușor de accesat și cu salarii comparabile cu cele din Spania sau Italia.

Apoi se îndreaptă fie spre țările Europei de Nord, precum e Germania, Marea Britanie și, în număr mai mic, spre țările scandinave.

Criza n-a întors moldovenii acasă, doar i-a îndreptat spre alte piețe de muncă. Circa cinci mii de moldoveni mereu sunt în căutarea unei țări, deci a unui loc de muncă.

Moldovenii nu revin acasă, nu-i sperie nici criza, nici lipsa lo-

curilor de muncă. Aceștia preferă să primească ajutor de șomaj, fie cît de mic și, în plus, nu vor rata șansele de a fi angajați chiar pentru cîteva ore.

Salariile UE s-au micșorat, însă moldovenii nu se grăbesc să se întoarcă acasă. Moldovenii afirmă că, în medicină, de exemplu, spre deosebire de alte domenii, în UE lucrurile stau mai bine și este mai sigur. În pofida crizei financiare, migrații moldoveni consideră că prețurile la produsele alimentare sunt acceptabile și chiar au scăzut în ultimul timp.

Cu 15 euro poți procura „de toate” pentru o zi sau două. În Moldova nu-ți ajunge pentru o masă... Un sfert din produsul intern brut vine de peste hotare. Exportăm forță de muncă pe piețele din afară, iar în schimbul lor primim niște „finanțări” din exterior.

Regretabil, dar această sursă de finanțare nu este una durabilă, deoarece este afectată de șocuri puternice: atît în Republica Moldova, cît și în țările „donatoare”, unde moldovenii lucrează.

Este doar o statistică. Una dureroasă. În spatele ei sunt niște destine: părinți plecați, bătrîni și copii lăsați în voia sorții. În situații fericite familiile se reunesc, dar tot acolo, în țări străine. Atunci și bani vin mai puțini, unii compatrioți de ai noștri au lăsat în Moldova doar casele părăsite și mormintele strămoșilor.

Dar ei nu se sperie...

Ștefan Dubceac

Eu am revenit... dar nu cu totul

Sunt tînără și aproape jumătate din viața mi-am petrecut-o în afara țării mele-R. Moldova. Împreună cu părinții am fost mai întîi în Irlanda, apoi în Rusia. Părinții mei munceau la „negru”, deci se fereau de tot ce este lege.

Ziua lucrau, iar seara se retrăgeau în tăcere în apartamentul pe care îl închiriau. Eu, la doar 11 ani, mergeam la o școală de cartier. Nu comunicam, nu aveam prieteni, știam un singur drum: școala- apartamentul închiriat și invers. Se părea că totul este bine: aveam ce mânca, aveam părinții aproape. Nimic nu ne lipsea ca să fim fericiți, dar nu era chiar așa. Ne era dor de Moldova, de bunici, de satul natal. Și... într-o zi ne-am reîntors acasă. Primele zile, cu banii pe care îi cîștigasem „acolo”, am trăit ca în Paradis: plecam pe la neamuri, pe la prieteni, mergeam la distracții și cumpărături. Dar banii se „topeau” vîzînd cu ochii și gîndul ne era... la plecare. La început, tata a dorit să-și gasească de lucru, dar n-a găsit, după

profesia sa de inginer, nimic. Ar fi dorit orice muncă, aici, acasă. A găsit ceva, dar foarte rău plătit. Mama era disperată, nu știa ce să facă și era cu gîndul „la plecare”.

eram eu, fiica lor, căci nu voiam să plec din țară. Au hotărît să mă lase la bunici și eram fericită. Nu știam cum e să trăiești fără părinți, care vor fi departe. Anii trec, eu cresc, îmi vîd mama odată sau de două ori pe an. S-a produs o înstrăinare, dar oricum mama rămîne mamă. Eu o ajut pe bunica, învăț la liceu, comunic cu părinții zilnic pe Skype. Părinții mă ajută financiar, dar sunt undeva ...departe. Ei au devenit: telefon, bani...

Promit să vină, dar nu pentru mult timp.

Aici, acasă, n-au serviciu sau cum spun ei, n-au de lucru. După ce voi termina liceul am să plec și eu departe de aici, unde este prea multă nedreptate, prea multă mizerie, prea multă invidie. Poate o să fac aici, în Moldova, și facultatea, dar la muncă voi pleca peste hotare. Acolo, după spusele părinților, legile sunt create pentru a proteja omul, iar omul este valoare, ceea ce nu se prețuiește la noi. O țară ca Moldova n-are ce exporta, decît forță de muncă. Păcat că pleacă cei mai calificați. Cei care revin, sunt oaspeți, deci revin..., dar nu cu totul.

Aceasta este povestea unei oarecare fete de la un liceu din Moldova.

Costachi Alexandra

Despre proiectul "Chișinăul citește o carte"

Ina Gladii,
clasa XII-lm2

Aspirația de a efectua cât mai multe lecturi, de a dezvolta niște capacități oratorice, de a ne cunoaște mai bine pe noi înșine prin intermediul cărților și de a obține anumite performanțe sunt indubitabil câteva din scopurile principale care sunt la baza Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru”, moderat de profesoara Liceului Teoretic „Gaudemus”, Alexandra Tănase, ce are loc în incinta Bibliotecii „Transilvania”. Corespunzător, membrii Salonului au participat ca și în anii

de 23 noiembrie 2012, Conferința de lectură din cadrul programului „Chișinăul citește o carte” ce presupune atragerea unui număr cât mai mare de oameni spre lectură, a avut loc în incinta Bibliotecii „Târgu-Mureș”. Trebuie menționat că mai are loc și programul „Copiii Chișinăului citesc o carte” ce are de asemenea ca obiectiv atragerea unui număr considerabil de copii pentru a lectura o anumită carte. Inițial, când am auzit titlul cărții, am fost provocată instantaneu să frunzăresc

și culegerea de povestiri prezentată și-au exprimat opiniile: scriitorul și moderatorul manifestării – Dumitru Crudu, Conf. univ., dr. Maria Șleahțișchi, poetul, eseistul, prozatorul și traducătorul Grigore Chiper, profesoara de limba și literatura română – Alexandra Tănase, prozatorul Vlad Grecu și mulți alții. Mă consider o norocoasă, fiindcă am avut șansa să particip la o asemenea activitate și să realizez un discurs vizînd temele abordate în această carte, fiind îndrumată de profesoara de limbă și literatură română. De aceea, pentru a evidenția necesitatea acestor tipuri de proiecte și impactul acestora asupra tinerilor iubitori de lectură, am realizat o serie de interviuri captivante, impresii, păreri.

Directoarea bibliotecii „Transilvania”, doamna Onciu Parascovia, dintotdeauna a avut o atitudine afectuoasă, fiind cea care ne găzduia în fiecare vineri când de obicei se petrece „Ceaiul de la ora patru”, dar care și în celelalte zile, atunci când noi, elevii, eram „victimele” necunoașterii, în căutarea unor cărți, articole, reviste, ziare, găseam salvare datorită doamnei Parascovia împreună cu colectivul mărinimos de bibliotecare. De aceea, fără ezitare, i-am adresat niște întrebări în legătură cu acest program.

-Sunt mulți din cei care participă în cadrul Programului „Chișinăul citește o carte” ?

-Trebuie să precizez că acest program este benevol, deci atunci când li se comunică elevilor despre următoarea ediție a Programului „Chișinăul citește o carte”, li se propune spre lecturare colectivă o anumită carte, celor activi. Acei care conștientizează beneficiile participării în asemenea activitate, care sunt adevărați iubitori de carte, care apreciază importanța lecturii și a cărții recepționează mesajul nostru. Firește, individul ce nu citește și nu găsește lectura importantă, nu poate fi impus să participe la asemenea proiect.

-Care este impactul acestui tip de activitate asupra elevilor care se încadrează în asemenea proiect?

-Indiscutabil, cunoașterea unui autor ce nu este inclus în curriculum școlar.

precedenți în cadrul programului „Chișinăul citește o carte”, fiindcă au fost dintotdeauna în căutare de noi experiențe.

„Chișinăul citește o carte” este un program inițiat de Biblioteca Municipală „B.P.Hașdeu” din Chișinău, în anul 2004 și pe parcursul a 9 ani de activitate au fost propuse spre lectură diverse cărți așa ca: „Nu mă tentează” de Anatol Moraru, „Diavolul este politic corect” de S. Baștovoi, „Măcel în Georgia” - debutul în proză al lui Dumitru Crudu, romanul „Cel rățăcit” de Aurelian Silvestru, „Hronicul găinarilor” de Aureliu Busuioc, „Viața mai târziu” - Haralambie Moraru, cartea „Mi-i dor să vă spun” scrisă de I. Colesnic, „Coffee House” de Ghenadie Postolache, romanul „Cubul de zahăr” scris de Nicolae Popa. Ajuns la cea de-a IX-a ediție, programul a pus la dispoziția iubitorilor de lectură, în anul 2012, cartea „Nu mă tentează” de Anatol Moraru. Așadar, la data

cartea. Din această pricină, titlul mi-a oferit oportunitatea sa reflectez asupra temelor ce sunt tratate în această carte, dar și modul de a expune anumite idei. Drept urmare, am zărit în componența cuprinsului 13 povestiri, fiecare avînd cite un titlu distinctiv. „A treia odisee”, „Benedict”, „Show must go on”, „El, eu, ceilalți”, „SMS”, „Un cal putere” ș.a ce conțin niște întâmplări cotidiene și în poziția protagoniștilor poate fi oricare din noi. În această carte se vorbește cu ușoară ironie sau sarcasm despre studenții sau colegii autorului, despre lumea în care trăim. Dar.. are vreo legătură numărul povestirilor cu semnificația numărului 13 ?! Concluziile vă aparțin și cert este faptul că această carte are ca scop provocarea apetitului pentru lectură.

La Conferința de totalizare a activităților ce s-au desfășurat pe parcursul lunilor aprilie- noiembrie, despre autorul A. Moraru

Continuare din pag. 22

Cititorul remarcă prin intermediul cărții ce a fost propusă lecturii colective anumite probleme, care pot fi într-o măsură oarecare actuale, cu care s-a confruntat odinioară. Apoi participă în cadrul Conferinței la discuție, dezbateri cu autorul cărții respective, critici literari, scriitori sau pur și simplu cu acei prezenți la activitate. Deci, cititorul este tentat să caute soluții și totodată are posibilitatea să asiste la expunerea altor opinii în legătură cu cartea propusă. Este o experiență de viață importantă, care îi oferă șansa participanților să se afirme, să depășească frica de vorbi în public și a-și dezvolte niște abilități oratorice și sigur că a-și dezvolte gândirea logică.

Fiindcă profesoara de limbă și literatură română, care este totodată și coordonatorul proiectului "Ceaiul de la ora patru" a fost dintotdeauna prezentă la acest program, nu am ezitat să atașez o înșiruire de impresii, opinii, concluzii.

- Care este specificul acestei cărți și care sunt problemele abordate în cartea "Nu mă tentează" de Anatol Moraru?

- Deși eu sunt clasicistă și citesc mai puțină literatură modernistă, dar iubesc să citesc cărți voluminoase, căci fiind profesoară citesc și din cadrul curriculumului, cât și în afara curriculumului, acest volum conținând doar 13 povestiri, am depistat niște probleme. Aceste probleme aduc această carte aproape de cotidian, în unele momente coboară din literatura spre cotidian, iar în unele, în planul metaforelor, ea ridică cotidianul la nivel de artă literară. În una din povestiri - "A treia odisee" este prezentă o problemă extrem de actuală, precum că anumiți indivizi, mai bine zis majoritatea clienților ascultau într-un local muzică rusească, în carte fiind menționat "Vladimierskii țentral", iar în momentul în

care cineva s-a revoltat în legătură cu acest gen de muzică, patronul a făcut un reproș, spunând că: "Dacă-i iubiți pe Vanessa May, Eugen Doga sau Alfred Schnittke, mergeți la Filramonică!". Regretabil, dar adevărat, această întâmplare denotă nivelul de cultură astăzi. De asemenea, în aceste 13 povestiri, este tratată problema relației profesor-elev, căci elevii au tendința de a veni nepregătiți la școală, bruschează profesorii și cred eu, această impertinență din instituțiile de educație este ridicată un pic la nivel de literatură. O altă problemă actuală, pe care am remarcat-o în două texte, este plagiatul - un fenomen des întâlnit în literatură și nu doar. Înainte plagierea se considera un delict, o greșeală și se pedepsea, dar acum, impardonabil, lumea plagiază și o formulare pe care am găsit-o în această carte a fost că "plagiatul ușurează procesul". De remarcat, în povestirea "Show must go on..." este abordată o problemă care-mi displace enorm de mult și sincer vorbind, mă dezamăgește prezența acestui fenomen. Deci, se lansează o carte și asistă un critic literar și colegul scriitor, spunând câte ceva despre autorul și cartea care se lansează, apoi ține a se lăuda pe sine și cite performanțe a obținut. Acestui fenomen îi pot fi atribuite versurile lui Eminescu: "Nu slăvindu-te pe tine... lustruindu-se pe el". În fond, problemele tratate sunt cotidiene, actuale și țin să menționez anumite expresii ce mi-au plăcut, una din expresiile utilizate - "familii din resturi" ce descriu familiile divorțate sau "Mă simt de atunci cel mai tare pe fățare", "...arăta ca o caisă căzută la amiază în iarbă", "Anii au trecut, dar florile nu s-au scuturat" ș.a.

De asemenea, participanții de la ediția a IX-a din cadrul acestui program, și-au exprimat părerea despre experiența trăită.

Ana Ojog, eleva clasei a XII-a, Liceul Teoretic "Gaudeamus" spune că: "Am fost

participantă la evenimentul „Chișinăul citește o carte” deja a 2-a oară. Prima dată, ne-au fost propuse cărțile „Cel rătăcit” de Aurelian Silvestru și „Diavolul este politic corect” de Baștovoi Savatie. La cea de-a 2-a manifestare a evenimentului ne-a fost propusă cartea domnului Anatol Moraru „Nu mă tentează”. Cartea nu este prea voluminoasă, însă conține o mulțime de întâmplări din viața unor oameni simpli sau ai unor intelectuali. Nu este una de model clasicist, însă te surprinde prin originalitate și actualitatea evenimentelor descrise în ea. Te regăsești ușor în ea, la fel cum îi regăsești pe prietenii tăi, colegii de liceu, rude, sau chiar pe cineva care l-ai cunoscut 2 zile în urmă. Manifestarea s-a produs într-o atmosferă prietenoasă, chiar aș spune „familială”. Elevii din diferite instituții de învățământ au prezentat discursuri și exegeze pe baza cărții citite și au avut ocazia de a acorda orice întrebare poetului, primind răspunsuri ingenioase și sincere. A fost mai mult o serată de suflet, zic serată, căci a avut loc într-o după-amiază și a durat pînă seară.”

Irina Bobicev, de asemenea eleva clasei a XII-a, Liceul Teoretic "Gaudeamus" declară: "Anul acesta am participat pentru prima dată la proiectul „Chișinăul citește o carte”. În activitate s-au încadrat elevi și profesori din mai multe licee ale capitalei, pentru a participa la lansarea culegerii de povestiri "Nu mă tentează". Autorul Anatol Moraru a fost de asemenea prezent la întrunire, a realizat o prezentare a cărții și a dat răspunsuri la întrebările elevilor. Privind subiectul operelor țin să menționez actualitatea problemelor abordate: autorul evidențiază viciile societății, cum ar fi orgoliul, egoismul, indiferența. Subiectele sunt tratate într-un stil umoristic, contemporan. Volumul reprezintă o frescă socială a realității, a existenței oamenilor din jurul nostru."

Vasile Romanciuc omagiat la biblioteca „Transilvania”

Era februarie, afară frig iar în sufletele noastre blând și cald deoarece în acea sală : „Plouă curat, cad și cad litere” din alfabetul ceresc, care alcătuiesc și trăiesc clipe de dragoste Dumnezeiască. Venise Poetul la noi, cu poezie de dragoste, poezie neobișnuită, poezie de țară și de neam, poezie de limbă română, poezie de Lumina dintâi, dar, în fond, declară Vasile Romanciuc în una din poeziile sale : „Sunt purtătorul de cuvânt al tăcerii”.

Mă întrebam de ce a venit Vasile Romanciuc la „Transilvania”?

- Pentru că l-am invitat noi.
- Pentru că iubește cuvântul Românesc.
- Pentru că îi este dragă biblioteca.
- Pentru că iubește copiii.
- Pentru că nu putea să refuze invitația doamnei Alexandra.
- Pentru că a vrut să meargă la o întâlnire de suflet cu Mihai Ciobanu, Ianoș Țurcanu.
- Pentru că aici avea să se întâlnească cu Constantin Tănase, Gheorghe Duca, Nicolae Avram.
- Pentru că aici avea să ne întâlnească pe noi, elevii L.T. „Gaudeamus” și elevii liceului evreiesc „Herțli”, împreună cu profesorii noștri dragi.
- Pentru că îi place să asculte copii deștepți.
- Pentru că a vrut să vadă Salonul de Lectură „Ceaiul de la ora patru”.

- Pentru că în bibliotecă se simte bine.
- Pentru că a vrut să bea un ceai cu cititorii săi.
- Pentru că urma să asculte recitarea a 45 de poezii.
- Pentru că a dorit să ofere cărți celor mai buni copii.
- Pentru că are încă multe de spus.
- Pentru că este viu.
- Pentru că urma să primească o „oaste de trandafiri”.
- Pentru că aici și-a făcut vreo 40 de prieteni noi.
- Pentru că urma să primească toată dragostea noastră pentru frumos.
- Pentru că este un patriot.
- Pentru că se gândește la viitorul acestei țări.

- Pentru că aici m-a cunoscut pe mine Ana Gabor, cititoare fidelă și viitoarea sa colegă de breaslă.
- Pentru că a fost trimis de Dumnezeu.

Prezentarea unei reviste

Fiecare om măcar o dată în viață a citit o revistă, e adevărat în fiecare chioșc și magazin vedem multe reviste.

Clasa în care învăț, deja își încearcă sa-și descopere talentul. În prima jumătate a anului a fost susținută prezentarea primei reviste, fiecare revistă a fost destul de frumoasă, însă revista Vladei Usatii a fost cea mai reușită, denumirea acestei reviste a fost „Treptele”. Am fost pasionată de acest vocabular și prezentarea minunată. Chiar dacă copiii aveau foarte mari emoții au susținut prezentarea revistei cu succes. Cum se spune „Nu te lăsa batut niciodată”. Noi am susținut prezentarea revistei numărul doi cu un succes cu mult mai mare. Fiecare revistă a fost foarte frumoasă, însă la fel cele mai frumoase au fost „Curcubeul fermecat” de Vlada Usatii, „Clipele” de Vintu Andreea, „Familia” de Fus Vitalie, „Arts” de Moroșanu Cătălin, „Speranța” de Cobilețchi Anișoara, „Cartea” de Moraru Beatricia, „Libertatea” de Meriacre Vasile, „Fulger” de Pleșca Ion și „Apa” de Mițu Victoria. Clasa noastră este deasemenea unită, au fost reaelizate reviste in grup, câte două persoană, cele mai reușite sunt: „Universul meu” de Donici Valeria și Străinu Cristina, „Sănătate” de Marjin Iulian și Neclea Nicu, „Moldova” de Nagară Daniela și Damir Diana, „Chișinăul meu” de Aghenie Cristii și Cobîlcă Ciprian,

„Prietenia” de Maistrov Nichita și Roșcovan Mihai și „Becul” v de Olaru Cristi și Popușoi Cristi. Prezentarea acestor reviste au fost cu mult mai reușite. La aceasta lecție am avut și un mic juriu care a decis care revistă a foat cea mai frumoasă și mai reușită.

Vintu Andreea ,clasa 6 economie 2

Aceasta activitate s-a desfășurat în incinta Bibliotecii „Transilvania” din sectorul Ciocana. O frumoasă activitate de omagiere a lingvistului, publicistului, ziaristului Vlad Pohilă.

VLAD POHILĂ... CINE ESTE EL?

S-a născut la 6 aprilie 1953, în comuna Putinești, Florești, (județul Soroca), în familia țăranilor Ion Pohilă și Ileana (n. Prisăcaru).

Licențiat al secției de ziaristică din cadrul Facultății de Litere a Universității de Stat din Moldova (1975); urmează la Moscova Cursurile de muzeistică și studiul artelor (1976), face studii de doctorat în lingvistică la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe din Chișinău (1983-1987). Colaborează la diferite ziare și reviste de limba română din Chișinău: „Tinerimea Moldovei”, „Viața satului”, „Literatura și arta”, „Țara”, „Flux”, „Timpul”, „Jurnal de Chișinău” etc.

Cultivă cu succes interviul, cronică literară, eseul, semnând numeroase materiale (inclusiv prefețe și postfețe) consacrate unor personalități marcante ale spiritualității naționale (M. Eminescu, N. Iorga, M. Sadoveanu, Mircea Vulcănescu, Marin Preda, N. Stănescu, A. Busuioc, Ion Druță, Igor Crețu, M. Cimpoi; lingviștii Sextil Pușcariu, E. Coseriu, Mioara Avram, S. Berejan; oamenii de artă C. Brâncuși, Maria Tănase, Maria Cebotari, G. Enescu, Eugen Doga ș.a.).

În concluzie, Vlad Pohilă este marele lingvist, patriot, publicist, apărător al neamului, limbii, culturii și datinilor poporului nostru, Român.

MIC INTERVIU:

1) *Ce va impresionat cel mai mult în cadrul acestei activități?*

2) *Care este părerea ta în legătură cu această personalitate semnificativă, Vlad Pohilă?*

1. „Sincer vorbind, a fost o activitate de suflet și deși, din câte mi-aduc aminte, soarele primăvărat nu și-a făcut apariția, m-a impresionat că sala de lectură din Biblioteca „Transilvania” era plină cu elevi și oaspeți de onoare, care erau bine dispuși. Toți cei care au vorbit, au pătruns în scrierile publicistului, traducătorului, scriitorului Vlad Pohilă. Ba mai mult, au descoperit anumite fapte, păreri, concepții sau pur și simplu și-au reîmprospătat memoria, datorită lui Vlad Pohilă.”

2. „În urma lecturării cărții sale „Și totuși, limba română”, mi-am dat seama că este un adevărat apărător a valorilor naționale și insistă asupra aplicării anumitor pedepse penale pentru profanarea acestora. Totodată, publicistul ne îndeamnă să cunoaștem limba română, care este bogată, expresivă, nuanțată stilistic și să evităm utilizarea, des întâlnită, a rusismelor.”

Ina Gladii XII LM2

„La această activitate am aflat multe lucruri noi despre scriitorul și publicistul contemporan Vlad Pohilă. Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova, numele său figurează în topurile celor mai buni ziarști din Republică. Am fost impresionată de faptul, că pe lângă membrii salonului, la activitate au fost prezenți mulți prieteni ai scriitorului și fiecare dintre ei a fost dornic să-și exprime părerea asupra personalității și publicisticii acestuia.”

„Este o persoană de valoare în comunitatea literară a RM. Are o activitate publicistică vastă și un rol important în cultivarea limbii de stat și promovarea culturii naționale.”

Irina Bobicev XII LM2

„A fost o activitate foarte impresionantă deoarece însăși personalitatea lui Vlad Pohilă e una interesantă. Am avut prilejul să cunoaștem multe persoane noi, prieteni, cunoscuți de ai săi care ne-au comunicat despre modestia și străduința sa, ceea ce ne-a făcut să-l pricepem și mai bine. Elevii erau bine pregătiți și relatările lor erau captivante, încât cele patru ore petrecute în salonul bibliotecii au trecut neobservate.”

Alina Scutaru XII LM2

„Această activitate de omagiere a publicistului, lingvistului Vlad Pohilă ce s-a desfășurat în incinta bibliotecii „Transilvania” m-a frapat cu adevărat, această ședință s-a evidențiat prin prezentarea unor exegeze de-a dreptul interesante, bazate pe niște articole extrase din revista „Bibliopolis”.

Pe lângă pregătirea impresionantă a elevilor, la ședința salonului s-au prezentat muți oameni remarcabili din domeniul cultural, ceea ce este o onoare rară - să te numeri printre personalități, precum Ninela Caranfil,

Constantin Tănase, Vasile Șoimaru, Claudia Partole și alții.”

Diana Hamuraru XII LM2

EXEGEZĂ:

Un articol lăudabil care urmează să-l prezint, se numește

„ZIDARI LA CETATEA CĂRȚII”

scris de publicistul, scriitorul, traducătorul Vlad Pohilă.

Inițial, când am zărit titlul acordat acestui articol, am început să frunzăresc paginile, intenționând să găsesc explicația acestuia. Și am găsit-o în cel de-al doilea alineat în care am găsit totodată răspuns la o alta întrebare: Ce semnifică BIBLIOPOLIS?

Așadar, bibliopolis se traduce din limba greacă „oraș al cărților” sau „cetate a cărții”, deci fiecare autor este un zidar ce trudește la înălțarea acestei neobișnuite cetăți, menită să protejeze și să promoveze existența cărților ca și viața celor care le scriu, le propaga, le transmit oamenilor ca pe un fel de remediu pentru consolidarea inteligenței într-o epocă în care cunoașterea sau informarea - premiza și soră a inteligenței, se află în primul plan a necesității de a merge înainte mai sigur și cu cât mai puține probleme sunt cu atât sunt mai multe satisfacții sufletești.

O altă idee care trebuie menționată este faptul că de-a lungul unui deceniu de apariție, „Bibliopolis” a adunat zeci de autori, în medie câte 20-25 în fiecare număr, reprezentanți ai celor mai diferite categorii sociale și profesionale, cele mai numeroase și mai reprezentative grupuri fiind: bibliotecarii, ziaristii, scriitorii și tinerii studioși (liceeni, studenți, masterazi).

Continuare în pag. 26

Continuare din pag. 25

Se pare că într-adevăr cu cât mai diferit este contingentul de autori ai unei publicații cu atât mai multe sunt șansele ei de a deveni obiectivă, accesibilă, dar și necesară unui număr mai mare de cititori.

De asemenea, în acest articol este prezentată recunoștința sferei bibliotecare pentru articolele scrise despre sau pentru acest ziar, unii dintre academicieni multumiți sunt: Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Gheorghe Duca, Dinu Ursu, și mulți alții...

Aș dori să finalizez cu un citat: "Ideile mărețe se confruntă deseori cu o opoziție violentă din partea minților mediocre", fiecare din noi astăzi are șansa, aici, să învețe a lansa idei mărețe datorită lecturii și experienței marilor scriitori ..."

**Sergiu Busuioc, c
lasa a XII-a LM2**

EDIȚIA "VLAD POHILĂ"

Am decis să depun puțin efort și să mă implic la aceasta ședință. Studiind și cercetînd în amănunte viața lingvistului Vlad Pohilă, am aflat lucruri care m-au interesat.

În cadrul acestei ședințe l-am cunoscut mai bine pe scriitorul, lingvistul, traducătorul Vlad Pohilă. Cel mai mult m-a uimit faptul că chiar dacă este un om de cultură, un om celebru se comportă la fel ca oamenii cei simpli. Este modest dar mult mai mult m-am mirat cînd am înțeles că se comportă astfel special. Nu vrea să se evedențieze și anume astfel el ne dă un exemplu. Am aflat că el de mic copil era interesat de lecturi și cărți bune. De aceea, el și-a făcut construit cariera în direcția limbii române dar și celorlalte limbi străine.

Ediția "Vlad Pohilă" a trecut cu succes și mult farmec. Copii care frecventează regulat Salonul de Lectură "Ceaiul de la ora patru", au venit bine pregătiți. Fiecare era interesat și atras de magia lecturii. Orice poezie sau orice text, era ascultat cu cea mai mare atenție.

Vlad Pohilă a putut să ne atragă atenția prin cuvintele lui: "Iubiți cartea!". El mereu ne spunea că bibliotecile sunt locuri sfinte, unde fiecare carte așteaptă să fie citită. De aceea Vlad Pohilă este cititorul filialei, "Transilvania"-deja de 10 ani. Lumina în ochii cititorilor nu a putut fi nevăzută. Toți erau "capturați" de vorbele spuse de Omul Vlad Pohilă.

Nu pot să nu menționez și faptul că moderatoarele acestei ediții Ana Gabor a reușit să scrie un scenariu excelent. A putut încadra pe fiecare doritor. Fiecare a avut șansa de a se expune și de a fi în ascultat.

La sfîrșitul acestei ședinți, am rămas cu multe emoții pozitive și plăcute. Aceasta ședință m-a încîntat foarte mult și mi-a lăsat impresii frumoase.

Saloniștii îmbunătățesc ședințele. Fără ei, nimic nu s-ar putea petrece. Datorită acestui salon, noi, elevii, ne formăm ca viitoare personalități.

Dana Nagară, clasa VI-ec2

Invitați la „Ora copiilor”

În cadrul proiectului "Ceaiul de la ora patru" avem parte de multe experiențe plăcute, una dintre ele avînd loc chiar în incinta Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Teleradio Moldova. De mult timp îmi doream să ajung și să văd cum decurg lucrurile la un post de radio, astfel că, pe 9 aprilie, timp de jumătate de oră, am discutat alături de cinci colegi de liceu pasionați de lecturi cu Nătălița Țurcan și Doru Cucuietu -prezentatorii emisiunii "Ora copiilor". Alături de acești tineri entuziaști, care au reușit să creeze o atmosferă degajată, dăruindu-ne voie bună, am discutat în privința salonului nostru de lectură, fondat acum cinci ani în urmă de către doamna Alexandra Tănase, profesoare de limba și literatura română în Liceul Teoretic „Gaudeamus”.

Fiecare dintre noi, cei prezenți la emisiune, a avut ocazia să se implice în acest dialog social, împărtășind impresiile sale despre activitatea „Ceaiul de la ora patru”. Ana Gabor a enunțat obiectivul activității noastre, care are drept scop promovarea lecturilor extracurriculare, omagierea unor poeți, scriitori români mai puțin cunoscuți sau uitați. Totodată ea i-a informat pe ceilalți tineri dornici de a se implica în cadrul salonului nostru, când și unde au loc ședințele noastre de lectură: „La biblioteca Transilvania, filială a bibliotecii Municipale Bogdan Petriceicu Hașdeu, în fiecare vineri sau miercuri la ora 16:00, locația schimbându-se din când în când în liceul „Gaudeamus”.

Eleva Viorica Tabac ne-a povestit despre activitatea organizată și moderată chiar de ea însăși, în cadrul căreia am recitat mai multe poezii, am prezentat câteva volumuri de cărți și exegeze bazate pe creația poetului, prozatorului și folcloristului Iulian Filip. Colega mea, Ina Gladii, care în urma unor lecturări averse a multor creații a căpătat abilitatea să efectueze eseje im-

pressionante, astfel, ea a venit cu o exegeză interesantă dedicată poetului Liviu Damian. Deasemenea mișcat de creația acestui poet, salonistul fidel, Dubceac Ștefan a recitat o poezie într-adevăr emoționantă: „Un nuc, un salcâm și-o răchită”. Pe parcursul emisiunii radio s-a făcut o paralelă cu un alt proiect organizat de către doamna Tănase, Maratonul lecturii, care ține de o săptămână a ușilor deschise, când în cabinetul de limbă și literatură română sunt invitați oaspeți speciali din diferite licee pentru a asista la analiza unor opere, care sunt proiectate încă din toamnă. Venind vorba de acest proiect ce promovează lectura, fiecare dintre noi a relatat despre ultimele sale cărți citite și deoarece credem că lectura are un rol important în formarea noastră ca personalitate tindem să citim

cît mai mult posibil, atît proză cît și poezii. Printre operele enumerate au fost: „Elevul Dima dintr-o șaptea”, „Scrisoare de dragoste” de Mihail Drumeș, „Cine răspîndește anecdote” de Vlad Pohilă, „Împăratul muștelor”, de William Golding și niște poezii patriotice.

Am fost foarte încântați de această posibilitate de a participa la o emisiune radio, colaborarea dintre noi și prezentatori decurgînd de minune, buna dispoziție a fost una dintre calitățile de bază datorită căreia am fost capabili să uităm de stres și să ne simțim „ca acasă”.

**Diana Hamuraru,
clasa XII-lm2**

Iulian Filip - 65 de ani

Acest citat ar fi leitmotivul a tot ceea ce facem noi în cadrul salonului "Ceaiul de la ora patru".

Activitatea se desfășoară la biblioteca "Transilvania". Scopul acesteia este lectura. Cu cât mai mult citim, cu atât cunoaștem

Iulian Filip este un personaj efervescent, plin de admirație pentru frumos și creație, un talent polivalent, care a potolit sufletul plin de sete al cititorului. Este omul cel mai inovator. A ajuns la 65 de ani cu 65 de volume editate. Unul din volumele

noi, cititorii, să facem același lucru: "Aripă ca-n vechile romane, / de la Glasgow pînă-n Chișinău / am schimbat, să știi, trei avioane / doar de dragul tău."

*Tabac Viorica,
clasa XII- Im1*

Poeziile lui sînt pline de sens, iar versul lui - laconic, succint, dar plin de tristețe, singurătate, înstrăinare, dragoste, este redat în placheta de debut a acestui volum: "Îmi pare bine să știu / că ai vrea să mă știi. / Îmi place să fiu. / Îți place să fii? / Fii și să știi să fii / cu toate ale tale care mai o-me-nești. / Abia după cazne nenumărate să fii/ești."

Realitatea obiectivă este văzută în poezia "Țară fără semănători". O realitate incarakterizabilă modal în ea însăși. Aceste versuri au ca mesaj purtător, aspectul realității, caracteristice versurilor: "De trei parale-i țara, / în care copiii și cîntăreții / cerșesc/e o superbă țară de cerșetori! / Spoți, / camuflați, / dar superbi cerșetori / țara-ntreagă."

Poeziile lui lirice sînt adevărate bijuterii, purtătoare de un microunivers înțepat de probleme, goluri, dureri.

Continuare în pag. 28

mai mult. Orice carte citită, orice lecție învățată, se așează sub noi și ne ridică deasupra celorlalți. De aceea trebuie să citim, să citim tot ce ne pica în mină. Să citim orice, fără discernămint. Nimic nu este mai important ca lectura, acum.

Orice informație contribuie la dezvoltarea intelectuală a unui om. Iar salonul nostru, nu a fost decît un ajutor pentru formarea noastră și desigur că persoana care ne inspiră dragostea față de cuvînt, față de carte este profesoara noastră de limbă și literatură română, d-na Alexandra Tănase. Dumneaei s-a străduit să ne apropie de carte, căci doar acumulînd multe cunoștințe, noi putem deveni oameni de valoare.

În cadrul acestui salon, am încercat și eu să mă manifest. Am fost moderatoarea ședinței, a cărei tematică a fost omagierea lui Iulian Filip. Activitatea a fost desfășurată pe data de 29 martie, la B.P. "Transilvania" și au participat: elevii de la L.T. "Gaudeamus" și elevi de la Liceul "Herțli". Ședința a fost coordonată de d-na Alexandra Tănase, iar oaspeții noștri au fost: Iulian Filip, Aurelian Silvestru și Aurelian Dănilă.

sale este și cartea "Îmi pare bine să știu că ai vrea să mă știi". Iulian Filip întotdeauna merge spre "acasă", și îndeamnă ca și

Continuare din pag. 27

În spațial melodic, cuvintele, apar neforțate jocuri de linii, care pentru scriitor par a fi niște jocuri, urmînd mai apoi descoperirea unor miraculoase culori.

Iulian Filip este un om de valoare, înzestrat cu o inegalabilă meditație proprie. Un poet neîngîndurat, liber și stăpîn al propriei sale arme-cuvîntul: "Din mama Ana/Din tatăl Ion/și dintr-o secetă pe neterminate/m-am născut...m-am născut din parinți temerari,/dintr-o seceta,/eu, sorbitul/pururi să fiu însetat."

De fiecare dată cînd ții în mîini o carte, ții în palme viața poetului, adică inima lui, care bate pentru poporul care l-a născut. Pentru că a activat la A.Ș.M., unde a fost cercetător al folclorului românesc, teatrul lui Iulian Filip își are originea în folclor.

Lucrarea "Miracolul scenei în arta populară" este probabil cea mai clară lucrare dedicată Teatrului popular din Basarabia și Bucovina de Nord. Noțiunea fenomenului teatru popular este prezentată de academicianul Mihai Cimpoi. El numește teatrul popular "compartiment aparte în creația popular orală, fiind organic legat și cu alte fenomene folclorice, în special uratură și colindă."

Lucrarea se bazează pe o cercetare făcută de Iulian Filip. Autorul a colectat timp de 10 ani reprezentații de teatru folcloric în expediții și deplasări, în acest mod el a completat arhiva Științifică Centrală a Academiei de Științe din Republica Moldova.

Poetica teatrului popular utilizează motive axiale, de exemplu motivele fertilității, fecundității, morții-învierii. Tema folosită în teatrul popular este theatrum mundi: lumea ca teatru.

Iulian Filip a distins trei etape evolutive a reprezentațiilor populare: jocurile cu măști zoomorfe, cum ar fi: "Capra", "Ursul", "Vulpea"; alaiurile-reprezentanții fără subiecte, realizate, de exemplu: "Nunta țării", "Craii"; și piesele-reprezentanții cu subiecte realizate, cum ar fi: "Păcală și Tîndală", "Codreanu", sau "Bujor"

Scriitorul a clasificat reprezentațiile folclorice conform criteriului ocaziei în reprezentații populare cu ocazii permanente de manifestare (sărbători de iarnă) și reprezentanții cu ocazii sporadice (nuntă, șezatori). În lucrarea sa autorul remarcă valoarea limbii romane pentru acest compartiment al creației populare.

Adevărata descoperire făcută de Iulian Filip în timpul "cercetării pe teren" este că în satele Moldovei mai persistă acest tezaur, iar interpreții de asemenea spectacole, ori foști interpreți, sînt cei mai indicați furnizori de mărturii autentice.

Iulian Filip a scris și pentru copii, pagini pline de viață, dinamismul a pus stăpînire pe versul pentru copii.

În fond, poezia lui Iulian Filip este modernă la formă și la conținut. Uneori impresionează titlul, alteori-finalul imprevizibil, dar oricum rămîne în sfera exprimării artistice.

Ce înseamnă să pregătești un recital?

Poezia nu este menită doar pentru a fi citită în liniște, ea este menită pentru a fi auzită. Poezii aleg cu dexteritate cuvintele astfel încât ele să nu poseze doar o semnificație specifică, dar și un sunet specific: combinații de cuvinte care trebuie să fie citite încet sau combinații care trebuie citite rapid, în cazul poeziilor rimate

trebuie să avem grija să nu le recităm într-o manieră cântată. Cea mai bună metodă de a înțelege o poezie este de o citi cu voce tare. Acest lucru necesită o lectură vigilentă și atenție la semnele de punctuație. Uneori trebuie să rezistăm tentației de a pune pauză la sfârșitul unui vers și să o facem doar în cazul în care semnele de punctuație ne-o indică. În timpul recitalului trebuie să ținem cont de următoarele: prezența fizică, vocea și articulația, dovada de înțelegere a poeziei și caracterul dramatic adecvat.

Prezența fizică constă în contactul vizual cu întreaga audiență, limbajul corpului degajat ce nu va părea artificial și o postura sigură pe sine. Gesturile nervoase, lipsa contactului vizual și a încrederii vor sustrage atenția de la mesajul poeziei.

Vocea și articulația ar trebui să capteze atenția întregii audiențe, trebuie să ne asigurăm că știm să pronunțăm fiecare cuvânt potrivit, astfel încât tonalitatea și intonația să varieze în funcție de sensul versului. Încerc să subliniez cuvintele care ascund emoții și încerc să stabilesc starea de spirit pe care o creează poezia. Toate cuvintele articulate corect, volumul, ritmul și intonația vor spori calitatea recitalului. Cred că este important să transmitem sensul și starea poeziei prin limbaj și printr-o puternică interiorizare a

Hămuraru Diana,
clasa XII-lm2

spuselor poetului. O idilă se prezintă într-o manieră diferită de cea a elegiei, motiv pentru care poezia trebuie patrunsa, mesajul ei strecurându-se la randu-i cu aluzii, ironii, nuanțe ce străpung mintea.

În urma unei interogări am aflat procesul de preparare a unor colegi pentru recitalurile sale, Sergiu Busuioac, elev

în clasa a 12Lm2, a hotarat să-l citeze pe actorul american Marlon Brando, spunând: "Singurul lucru pe care actorul îl datorează publicului este acela să nu-l plictisească" apoi a adăugat: "Fiece poezie este o nouă încercare pentru mine, deoarece învățând o poezie încerc să pătrund în esență, uneori mi se primește alteori mai puțin. La bun început recitesc de zeci de ori poezia ca să aleg tonalitatea cea mai potrivită acestei poezii, apoi recit în fața oglinzii și îmi închipui sala plină de spectatori și eu pe scena... În sfârșit vine timpul recitalului real și o fac din plăcere. În concluzie aș dori să spun că: Toți suntem mari actori. Numai că jucăm ca pe vremuri, cu măști." Pe când eleva clasei a 12Lm1, Gabor Ana ne mărturisește următoarele: "Întâi citesc recitalul de câteva ori în gând, apoi cu voce tare. Încerc să înțeleg mesajul global al poeziei, apoi să o învăț treptat pe bucăți foarte rapid și după ce văd că am memorat-o bine merg în fața oglinzii. Acolo deja recit cu voce tare, mimici, semne și mișcări."

Concluzionăm că poezia este o artă de a vorbi, prin intermediul căreia ajugem să simțim trăiri sau sentimente ce poate nu le-am cunoscut vreodată, un mijloc de delectare spirituală și intelectuală, care prin cuvânt a ajuns să cucerească o lume întreagă.

Tricolorul dreptății

Arde-va inima păgână
 Ce spurcă limba și țărâna
 Să piară toți mișeii
 Afară!
 Din Basarabia lui Ștefan-Vodă
 Despărțită de Țara-Mamă
 Floare albastră
 Mai mereu sihastră
 Prigonită, schingiuită
 Prin Siberii și prin iad
 Oameni care n-au avut nici un păcat
 Plângă pamântul
 Plângă ogorul
 Culoarea galbenă a tricolorului
 Că nu mai e cine să-l are
 Țăranu-i plecat pe alte ogoare
 Despărțiți într-o sublimă ardoare
 Țăranul și pamântul
 Unul fără altul
 Nu mai au aceeași valoare
 Iar cocostârcii nu se întorc
 La casele goale
 În satul unde nu se mai face
 Nici macar hora mare
 Plângă copilul-Basarabia
 Întemnițat, orbit
 Strigând cu lacrimi mute
 Și nimeni, nimeni nu-l aude
 Se mai aud ecouri surde?
 Mai merge tricolorul dârș în frunte?
 Mai luptă oamenii cu mori de vânt?
 Mai luptă!
 În veci drapelul proslăvind
 Cu patimă firească imnul cântând
 Suntem români și punctum
 Demni de acest pamânt
 De dragul căruia au murit
 Cu propriul sânge au plătit
 Culoarea roșie în tricolor însemnând
 Bravura și curajul celor care s-au jertfit
 Și-a căror sfântă amintire
 Purtăm de-a pururea
 În inimă și în gând.

Muntean Ana,
clasa XII-1m1

Reînvie și se înalță TRICOLORUL

Vineri, 26 aprilie 2013 în incinta Bibliotecii Publice „Transilvania” a avut loc ședința ordinară a Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru”, condus de profesoara Alexandra Tănase și moderat, de astă dată, de către mine-Alexandra Costachi. De la început profesoara noastră, doamna Alexandra Tănase ne-a menționat despre importanța acestui eveniment și ne-a povestit câte ceva despre tricolor și cum a fost adoptat. Drept motto al evenimentului au fost alese cuvintele artistului Gheorghe Vrăbie, cel care a elaborat Stema de Stat a R. Moldova: „Tricolorul unește-n cuget frații/ Pe pământul lor străbun,/ Pe vecie aici și acum.» Ca evocare am avut poezia «Sub tricolor» de Vasile Militaru, recitată de elevii clasei a XII-a LM1- Ana Gabor și Ștefan Dubceac. Au urmat și câteva exegeze: „Tricolorul și Basarabia” (Cătălin

Costachi Alexandra,
clasa XII-1m1

Moroșanu), „Tricolorul ne reprezintă” (Ina Gladii), „Tricolorul are istorie” (Elena Bajurea) etc. Cîteva dintre elevi au avut și poezii: «Tricolorul» de Victor Eftimiu recitată de elevii clasei a XII-a LM2 -Busuioc Sergiu și Diana Hămurar, „Trei culori” de Gheorghe Vrăbie recitată de eleva clasei a IX-a Alexandra Ganea, „Curcubeul” de Grigore Vieru -Vlada Usatii, cl. a VI-a, „La stema țării” de Gheorghe Vrăbie-Diana Damir, cl. a VI-a, „E scris pe Tricolor unire” de Dumitru Delcă-Alexandra Costachi, cl. a XII-a LM1 și Ana Munteanu a avut și o creație proprie, „Poem” dedicată tricolorului. De asemenea, au fost interpretate mai multe cântece dedicate evenimentului - „Basarabia” de Victor Socaciu, „Dorul Basarabiei”, «Dumnezeu de sus».

Continuare în pag. 30

Continuare din pag. 29

La eveniment a participat poetul, epigramistul și publicistul Efm Tarlapan, care ne-a felicitat cu acest eveniment organizat și ne-a spus câteva lucruri interesante despre tricolor. Întâlnirea noastră a avut și un concurs la care au fost premiați cu diplome cei mai activi participanți: Lupu Irina- pentru coșulețul cu flori tricolore, Mihaela Jura- desene originale și tricolor din floricele, Valeria Bostan- compoziție cu tricolor, Elena Iacovlev- recital și desene, Șendrea Cristina- pentru cel mai original tricolor și Daniela Nagară-exegeză originală. Am încheiat evenimentul cu interpretarea cântecului „Trei culori” de Grigore Vieru cântat de către toți participanții.

Cerul de un albastru pur zîmbește din înălțimile curate ale Moldovei. De deasupra, soarele blind scaldă cu atingeri tăcute pămînturile patriei mele. Roșul singelui care curge prin venele Moldovei, nu de puține ori s-a îndreptat pe glia strămoșească. Rănile au fost atât de adînci încît nu s-au vindecat nici pînă astăzi. Tricolorul este inima Republicii Moldova și în el este descris trecutul țării noastre!

TRICOLORUL ȘI BASARABIA

În Basarabia, tricolorul apare în lunile aprilie - mai 1917, purtat de ostașii moldoveni răzvrățiți la Odesa și de marinarii basarabeni la Sevastopol, iar apoi devine drapelul oficial al Republicii Democratice Moldovenești la 24 ianuarie 1918.

După anul fatal 1940, 28 iunie, românii din Basarabia au fost nevoiți să se dezică de tricolor. Uniunea Sovietică a creat pentru Republica Sovietică Socialistă Moldovenească steagul roșu-verde. După desființarea Uniunii Sovietice, la 27 aprilie 1990, parlamentul Republicii Moldova a aprobat tricolorul drept drapel oficial al statului.

Acea zi memorabilă nu va fi uitată niciodată... Mii de oameni au aplaudat votul Parlamentului și au privit cu multă admirație cînd pe clădirea Parlamentului a apărut deputatul Gheorghe Ghimpu cu un imens tricolor. Acest tricolor: al visului de unire al tuturor românilor, al speranței și a iubirii a fost aplaudat.

Oamenii, adunați în piață, au trăit sentimente extraordinare: aplaudau, dansau, se cuprindeau, intonau cîntece patriotice, unii... chiar lăcrimau.

În Piața Marii Adunări Naționale răsuna cîntecul „Trei culori”, interpretat de Doina și Ion Aldea-Teodorovici, pe versuri de Grigore Vieru.

TRICOLORUL ne reprezintă!

*Eu din români îmi trag sorgintea.
C-o sfință dragoste-i iubesc
și pentru tot ce-i românesc,
oricînd, și brațele și mintea
și sufletul mi le jertfesc.*

B.P. Hașdeu

Poporul românesc are scris în filele istoriei multă durere și nedreptate. Suferințe, invazii, deportări, diverse întâmplări prin care au trecut și care i-au făcut pe bieții oameni mai bogați în fața istoriei, reprezintă trăinicia poporului român. Dacă ar fi să menționăm tot ce-i românesc, pentru care unii neșovăitor și-ar sacrifica sufletul, indiscutabil trebuie menționat și tricolorul românesc.

Această valoare națională, conform explicației și interpretării oficiale, fiecăre culoare are o anumită semnificație. Culoarea albastră reprezintă libertatea, de menționat- libertatea gândirii. Galbenul reprezintă dreptatea, căci prin muncă omul obține ceea ce merită. De fapt, noi suntem

mulți, iar soarele e unul, deci cert este faptul că galbenul întruchipează dreptatea. Iar roșul, e singele scris de strămoșii noștri, în lupta crîncenă pentru obținerea dreptății.

De fapt, tricolorul nu este doar o valoare națională, este istoria, prezentul și viitorul nemaului românesc, falnic veghind hotarele țării.

Ceea ce vrem noi, adică spiritul de autodeterminare, este particular fiindcă este legat de sistemul axiologic național, la baza căruia stă tricolorul ca simbol al independenței care numai noi, dacă vom cunoaște istoria, vom înțelege cît de greu a fost căpătată.

A neglija istoria și a uita de simboluri, înseamnă a devia de la națiune la popor, de la civilizație la barbarie, de la lumină la întuneric și de la șansa de a deveni ceea ce vrem noi să devenim.. să devenim o rămășiță în filele istoriei. *Ducînd tricolorul noi nu ducem doar un drapel, ci ducem în noi stoicismul strămoșesc cu care s-a făcut față destinului istoric!*

Ina Gladii, clasa XII-Im2

POEZIA ÎN VIAȚA MEA

„Poezia este creația ritmică a frumuseții în cuvinte, și pentru a ridica sufletul, ea este necesară”

E.A.Poe

Eu nu am iubit poezia. Nu vroiam să o citesc, nu vroiam să recit nu vroiam să aud de poezie. Cauza care era-nu o știu. Preferaam mai mult să dorm cu o carte, decât să gust o poezie. A durat destul de mult pînă m-am convins că totuși poezia este ceva frumos de citit și ușor de simțit.

Am dat de gustul poeziei abia acum cînd sunt absolventă, la începutul ultimului an școlar cînd am avut întîlnirea cu saloniștii „Ceaiului de la ora patru”. Nustiu de ce, dar am hotărît să aleg o poezie pentru acesta înîlnire. Probabil relizasem că frica de public are să-mi treacă dacă totuși mai depun ceva efort să recit o poezie la dorință.

Îmi aduc aminte că la întîlnire fusese prezent jurnalistul Vlad Pohilă și Dumitru Crudu-scriitor, foștii absolvenți ai liceului nostru și elevii iubitori de poezie. Cred totuși că și cei care doar lecturau, sau își alegeau o carte din bibliotecă la acel moment, au luat loc pe un scaun din sală și au urmărit activitatea.

Au mai fost expuse și volumele poetului, unele critici, și la mijloc-portretul lui; un portret care își atrăgea atenția chiar din prima.

Poezie care am ales-o a fost „Umbre”. Am citit-o, am recitat-o, și s-a încilcit în gândurile mele pentru că „eu sunt chiar și azi să schimb pentru-o zi-nsorită zece sumbre.” De nu-mi văd umbra-nu poate altcineva să-mi vadă zîmbetul. Am trecut în fața publicului, și nu am reușit să prezint poezia că deja uitasem începutul ei. Măinile îmi transpiraseră, și genunchii îmi erau încordați, dar am închis ochii (cum o fac de obicei) pentru că astfel mă simt singură, și îmi trece frica.

A fost multă poezie, proză, dar prezentarea Olgăi Șimon (fostă salonistă) nu cred că o voi putea uita vreodată. Cum a apărut, cum s-a exprimat, și faptul cum ieșea din încurcătura mă uimea. Făcea un pas –schimbul intonației, expresia feței –alta. Nu doar se vedea ci se și simțea că e liberă, că acel metru era preconizat pentru ea și nu ieșea din limitele lui.

Mi s-au mai întipărit poeziile „Un băiat iubea o fată”, recitată de Diana Hămura-

ru, „Ploi”-Aliona Gavrilaș și „Mica publicitate” recitată de Ana Munteanu. Mi-au plăcut pentru că au simțit poezia, au luat la dorință și au interpretat-o așa cum au simțit că trebuie să fie.

În acea vinere din octombrie, nu țin minte dacă era timp posomorît, dar cînd ieșisem afară, eram cu sufletul împăcat și purtam un zimbet obosit, dar nu silit, ci din bunăvoință. Am băut un ceai cu un biscuie, și am mulțumit Domnului că am fost prezentă la acea întîlnire.

În următoarele zile, mi-am amintit poezia și în gînd deja mi-o recitam singură mie. Am căutat și alte poezii a poetului, după care am citit cîteva din poeziile lui Stănescu, Bacovia și Vieru, iar concluzia care am făcut-o era de neașteptat pentru mine.

Am început să îndrăgesc poezia din ziua acelei adunări, și probabil de nu eram prezentă, avea să rămînă acea indiferență față de poezie; de oricare poezie.

Sunt elevă a Liceului Teoretic „Gaudamus” de trei ani; trei ani care au făcut o întorsătură destul de puternică în viața mea. Eram un om complexat și timid, dar și mai rău –eram închisă și nu aveam ca prieten decât pe mine însămi. Îmi era frică să mă transfer în acest liceu, pentru că am avut nouă ani petrecuți în altul și nu știam cum e să te afli într-un anturaj nou, cu o mulțime de oameni necunoscuți, însă am ascultat părinții. Pînă acum le mulțumesc că au insistat să fac parte din acest liceu.

Oamenii sunt prietenoși, repede am devenit apropriați, și într-un final am învățat cum să fiu mai deschisă, să scap de gîndurile întunecate, și de complexe. Însă aș vrea să menționez că în clasele a zecea și prima jumătate a clasei a unsprezecea, eram un adolescent rebel și învățasem să nu satisfac unele dorințe sau rugăminți a profesorilor, mai rău-a părinților. Într-un cuvînt eram încăpățînată.

Mereu am iubit muzica: am făcut șapte ani la pian. Nu iubeam solfegiu pentru că fiecare gamă își avea diejii și bemolii ei pe care eu trebuia să-i țin minte, dar iubeam corul, și am ieșit cu o notă destul de bună după absolvire. Examenele deja le dădeam pe note mai slabe pentru că îmi pierise pofta de a mai frecventa, sau de a învăța ceva. Dar în schimb, de sinestător, învățam ce îmi place mie-sonete mai grele dar cu mult mai frumoase decât cele necesare la examen.

*Corina Ursu,
clasa XII-Im2*

După absolvire, nu am vrut să dau cuiva pianul, pentru că știam că iubesc să cînt și să compun, sau să iau oricare lucru la auz și să improvizez. Mai apoi mi s-a trezit și vocea, am început să cînt ceea ce iubeam. Ascultam, dar și ascult muzică străină pentru că muzica autohtonă îmi displacea.

Nu știu cum dar am început să cînt pe scena școlii: și iarăși cîntece în altă limbă de interpretat străini și nu în cea română sau din spațiul nostru. De cîte ori nu a încercat cineva să mă convingă să cînt un cîntec în limba maternă, eu mereu refuzam; ceea ce a adus ca urmare cîteva conflicte și neînțelegeri.

Viziunea mea însă s-a schimbat la începutul clasei a unsprezecea, cînd am decis să fac ceva ore de vocal. Profesoara a decis mai apoi să mă înscrie la concursul „Două inimi gemene”, organizat în fiecare an în memoria Doinei și Ion Aldea-Teodorovici. După cîntecul „Bucurați-vă” pe care l-am interpretat cu un coleg de-al meu, acest cuplu mi-au rupt lăcățile către ușa închisă de mine spre muzica frumoasă a neamului nostru, a patrioților noștri!

Odată cu deschiderea acestei uși, m-am implicat mai activ în evenimente și în concertele organizate în liceu. Am lăsat încăpățînarea și am dat viață cîntecelor necunoscute de generația mai tînără, iar după spulberarea acestei frici din corpul meu, s-a întîmplat ceva în viața mea.

Am credință și îi mulțumesc lui Dumnezeu în fiecare zi că m-a găsit, și datorită Lui eu sunt un alt om. Acum am o altă viziune asupra vieții mele, asupra lumii care mă inconjoară, și am rupt firul din bobina cu ață pe care o asociez cu viața mea. Era neagră. Asta o știu bine, dar acum ea nu-i: e uitată, tăiată și firul are un alt început.

Această viață nu-mi aparține mie, mi-a dat-o Cel de Sus, și ea trebuie păstrată, așa vrea El. Deci am să-mi trăiesc viața după voia Lui, o să îi cînt cîntece de laudă tot Lui.

Motto-ul meu este „Nihil Sine Deo” (Nimic fără Dumnezeu), pentru că pentru mine soarele nu e soare fără El, lumina nu e lumină fără El, și fericirea nu e fericire fără El, iar atunci cînd îmi e greu, eu nu pot să apelez decât la El.

Cine este Ihil Şraibman?

Cine este Ihil Şraibman? O întrebare simplă ce necesită un răspuns complex. Pe data de 17 mai, 2013, în cadrul Salonului de Lectură "Ceaiul de la ora patru" care se petrece în incinta bibliotecii „Transilvania”, a avut loc omagierea unui adevărat maestru al literaturii evreieşti Ihil Şraibman.

Ihil Şraibman a debutat în literatură cu schițe și povestiri promițătoare. În linii mari întreaga sa operă a oglindit viața evreilor din Basarabia. A cultivat cu succes și genurile de miniaturi și eseuri. Acest bun povestitor și stilist a folosit idiomul idiș și a valorificat pitorescul etnic și culoarea psihologică. A primit titlul de „Maestru al literaturii din Republica Moldova” și a fost distins cu medalia „Meritul Civic”, Premiul „Ruji Fischman – Schneidmann”, Premiul „Hersh Segal” etc.

În activitate au participat elevii liceului teoretic „Gaudeamus” și elevii liceului evreiesc „B. Z. Herțli” împreună cu invitații speciali, printre care soția scriitorului- Marina Şraibman, scriitorul și politicianul Andrei Strâmbeanu, scriitorul, publicistul și traducătorul Vlad Pohilă, redactorul-șef al ziarului „Timpul” Constantin Tănase și Eugenia Beșleagă-soția scriitorului Vladimir Beșleagă în frunte cu organizatorii acestei întâlniri

Doamna Valentina Curechi și Doamna Alexandra Tănase. Moderatorii acestei activități culturale au fost Costachi Alexandra și Tcacenco Alexandru. Elevii au prezentat într-o formă originală unele momente din viața și activitatea scriitorului, miniaturi, schițe, exegeze, chiar și cântece, iar invitații au vorbit frumos și sufletește transformând activitatea într-o adevărată sărbătoare.

Vă voi prezenta câteva momente din munca elevilor dându-vă posibilitatea de a face o apreciere a acestei activități.

Igor Baltă, clasa XII-Im2

Schița "Pașii mei"

*Merg, cu mâinile la spate și parcă
mă arunc înainte.*

Tac și scriu- mă arunc înainte.

Încet. Încet. Pas cu pas. Cuvânt cu Cuvânt.

Dar merg înainte.

Merg și scriu. Ritmic.

Așa apar versurile.

Astfel se nasc căile creației.

Parcurgând mulți kilometri.

Cornel Slanina, clasa XII-Im1

Taina

Uneori cunoști omul, abia după ce pleacă din viață. E prea târziu. Uneori ne întoarcem cu atenția spre cei trecuți din viață, încercând să le deslușim destinul. Dacă e vorba de un scriitor- citim volumele lăsate urmașilor.

Pentru Ihil Şraibman sunt notorii doua volume: „Anii și clipele” și „Zile de ani lungi”, dar și nuvelele, povestirile, miniaturile literare, înmănușate în alte cărți.

Dacă te apropii de cartea unui scriitor, cum a fost Ihil Şraibman, te apropii de poporul din care face parte. Limba idiș, în care a scris, este limba poporului evreu, a poporului care l-a dat Basarabiei. Deși a scris în exclusivitate în idiș, modul de gândire era profund influențat de viața și tradițiile localnicilor.

Prea puțini l-au cunoscut în timpul vieții, iar azi se face o încercare de a-l afla, de a-i descoperi tainele.

Alina Scutaru, clasa XII-Im2

Drumul vieții

În satul lui Vadul Rașcov, până la război erau școli cu predare în idiș, pentru că aici era o comunitate mare de evrei. Ei își respectau întru totul și graiul, și tradițiile lor străbune. În sat domnea acea veșnicie a vieții cotidiene din Basarabia care, din păcate, a plecat în istorie și s-a păstrat atât de bine în opera scriitorului Ihil Şraibman. Din cele scrise de scriitor, aflăm că la Vadul Rașcov, până la 1940, erau mai multe sinagogi, una din ele construită după arhitectura lui Zisea Cioklea, bunelul scriitorului.

Pe mama lui Ihil Şraibman o cheamă Reizl, iar pe tata- Ițik. EL a fost primul copil, din cei 10 ai părinților săi (au supraviețuit doar 7 copii).

Educația micului Ihil s-a conturat sub influența binicilor, căci părinții erau mereu ocupați cu munca: familia numeroasă era cam nevoiașă.

În sat a frecventat întâi trei clase de școală evreiască (heder), urmând apoi școala primară. Cu evreei comunica în idiș, iar cu ceilalți oameni ai locului vorbea în limba română și încă ce română! A citit toate cele 496 cărți din biblioteca evreiască a satului, la vârsta de 10 ani Ihil a început să scrie versuri.

La 17 ani a mers la Cernăuți, în Bucovina, unde s-a înscris la Seminarul cu predare în

limba veche evreiască, dar a zăbovit doar doi ani, a fost exmatriculat pentru ideile de stânga.

De fapt, a crezut în socialism: în egalitate, în fraternitate, în dreptate.

Dar n-a vrut să intre în rîndurile PCUS. Se lăsa de propagandă stângistă și face literatură. Pleacă ș-a lași, dar foarte curând Ihil Şraibman s-a îndreptat spre București, angajându-se ca suflor la teatrul evreiesc.

Timpul petrecut în capitala României a fost hotărâtor pentru destinul omului de creație, Ihil Şraibman.

La București s-a întâlnit cu mari personalități ale intelectualității evreiești, dar și românești ale timpului. Aici s-a maturizat și a îndrăgît și mai mult cuvântul ce se cerea scris pe hârtie.

A debutat, în 1936, într-o revistă din SUA – „Semnalul”, unde a publicat o poezie în limba idiș.

În anul 1940, în virtutea unor împrejurări revine la Chișinău. Aici s-a deschis teatrul evreiesc și totul părea să fie bine.

Tot în 1940 Ihil Şraibman a fost primit printre primii 10 membri ai Uniunii Scriitorilor din Moldova Sovietică.

Anul 1941. A urmat dezmațul și pârjolul.

Ana Ojog, clasa XII-Im2

Exegeză „Memoria istoriei”

Din clasele primare și chiar de la grădiniță, ni se comunică despre importanța cunoașterii istoriei, a strămoșilor noștri, a ceea ce a avut loc până la noi. Ne-am pus însă vreodată întrebarea: „La ce ne servește nouă cunoașterea trecutului? A rădăcinilor noastre?”

Am putea răspunde la această întrebare dată în felul următor: „Prezentul și viitorul nu pot exista decât în relație cu trecutul”.

*Carolina Olaru,
clasa XII-lm1*

Cunoașterea istoriei le permite tinerilor să se raporteze la trecut, să înțeleagă evoluția fenomenelor sociale, politice, culturale ale unei națiuni, dar și a întregii lumi. Generațiile trecute reprezintă o treaptă esențială spre consolidarea culturii și civilizației din prezent. Pe lângă aceasta este foarte interesant să afli lucruri care au fost până la tine, până chiar și cele mai banale lucruri ne trezesc interesul: cum se îmbracau, ce mâncau, unde locuiau, cum luptau și cum biruiau predecesorii noștri.

Dacă învățăm istoria cunoaștem greșelile din trecut și încercăm să le evităm, știm care ne sunt strămoșii, câte sacrificii au făcut aceștia pentru noi. Ceea ce avem astăzi, ceea ce suntem noi astăzi le datorăm anume lor, strămoșilor noștri, iar noi în schimb ar trebui să le cinstim memoria, și să-i facem mândri de noi, să știe că sacrificiile lor nu au fost în zadar.

Istoria este printre primele materii care definesc cultura generală a unui individ. Fiecare dintre noi ar trebui să știe răspuns la o întrebare la prima vedere destul de simplă: „Cine sunt eu?” Nu putem să oferim răspuns la astfel de întrebare dacă nu cunoaștem trecutul.

Se spune că istoria se repetă, deci viitorul depinde de ce-a mai fost odată. Un exemplu ne-ar putea servi Nostradamus, a cărui preziceri se bazează pe trecut, o bună parte din prezicerile căruia s-au adeverit.

Putem deci spune cu certitudine că memoria istoriei ne ajută să ne proiectăm viitorul, acea cale justă în viață, deoarece cunoașterea ei reprezintă acea carte de vizită a fiecărui neam. Nu vom fi respectați și acceptați de celelalte națiuni atâta timp cât nu ne vom cunoaște trecutul.

Am pictat

și
Prutul.

Am vrut să pictez
dragostea,
dar nu am găsit
culorile potrivite.

Am pictat
grădina
și cireșii
în floare.

Am vrut să pictez
pe mama,
dar nu-i văd
măinile oboseite.

Am pictat
pasărea
de lângă fereastră
și cântecul ei.

Am vrut să pictez
graiul,
dar nu înțelegeam
Cuvântul.

Am pictat
norii
plutind
pe cerul curat.

Am vrut să pictez
neamul,
dar m-a înghițit
pământul.

Mi-am pictat
al meu
vis-
paradis.

Am vrut să pictez
casa,
dar n-o vedeam
pe bunica așteptând.

Pictor sunt eu
și alții
de-o seamă
cu mine.

Am vrut să pictez
o pasăre,
dar n-o auzeam
fredonând.

Dragostea-i
suflet,
sufletu-i
lumină.

Am vrut să pictez
cerul,
dar era acoperit
de praf.

Mama
e soare,
și veșnic
izvor.

Am vrut să-mi pictez
universul,
dar nu eram
pictor.

Graiul
e pâine,
iubire,
e dor.

Am devenit
pictor
al propriului
destin.

Țara
e una,
dulce
și sfântă.

Am pictat
dragostea
și am văzut
lumina.

Casa-i
bunica,
bunicul –
acasă.

Am pictat
soarele
și am văzut-o
pe mama.

Pasărea-i
cerul
de-azur –
libertate.

Am pictat
graiul
românesc
în trei culori.

Iar sus –
candela
cerului –
divinitate.

Am pictat
țara

Amintiri din viitor

timpul zboară nemilos
 luând cu el tot ceea ce a fost,
 amintiri și vise, prinse într-un cerc vicios
 eu nu mai sunt aceeași
 floarea nu mai e floare
 spicul de grâu nu mai răsare
 corbii se ivesc flămânzi în zare
 vântul s-a dezlănțuit, visele s-au destrămat
 norii s-au întunecat
 soarele s-a stins
 ici colo mai vezi
 o luminiță, o speranță, o fință,
 cum să știu că ești reală?
 cum să știu dacă ai suflet?
 spune-mi tu, statuie din ceară
 de mi-ai fost alături, bunăoară
 când ți-am întins jos, la picioare
 flori albastre, de smochin
 când te-am rugat cu atâta ardoare
 o lumină doar, să-mi scoți în cale
 un vis, o amețitoare iluzie
 un plâns de copil
 în toate ești Tu, maică
 în tot ce nu se vede
 dar se simte
 în toată disperarea, în toată bucuria

în fiecare mlădiță de măslin
 într-un dulce zâmbet de copil
 cerul s-a deschis, iar ploaia
 nu mai plânge
 norii se afundă în abis
 iar soarele lucește înălțător
 precum un zeu triumfător
 salciile se înalță falnic
 fericirea prinde aripi
 zidurile se dărâmă
 dragostea curge prin vene
 sufletul mi se aprinde
 sunt iarăși eu fără cuvinte
 bătută în vânt precum o frunză
 ce n-are leac și nici astâmpăr
 mă regăsesc în cântece învechite
 printre lumini deșarte de aramă
 privesc nostalgic,
 flacăra iubirii de odinioară
 și zbor ca gândul, zbor cu viață
 nepăsătoare, stea măreață
 cu forța cosmică curgând din gheață
 și neștiind al lumii gând
 mă avânt în jocul vieții pe pământ
 o bucurie neînsemnată
 îmi cuprinde sufletul, cântând

Între veșnicie și efemeritate

dulceață de salcâm îți picur în guriță
 un suflet inocent se joacă-n poieniță
 o cupă de cristal adună apă, multă
 să răcorească al mamei grai
 ce alină a copilului rugă
 un stîlp înalt de foc îi încălzește odorul
 cu brațe tari ca piatra ce au săpat ogorul
 doi ochi împărătești coboară a lor privire
 spre cel fără de păcat, cu suflet preacurat
 albastru minunat cuprinde strâns văzduhul
 o realitate închipuită îmi îndulcește auzul
 cuvinte fără sens se învârtesc alene
 un clinchet jucăuș se aude prompt, în zare
 o notă de havuz dansează-n vals acvatic
 o frunză de salcâm îmi cade încet în poală
 o clipă de răgaz îmi odihnește tâmpla

nu știu ce să mai fac, sunt amorțită,
 tremur toată, stau în tăcere, mă prefac
 că nu-i deșertăciune
 gândesc, simt, mă căiesc
 și-mi amintesc de acea poiană, tânără odata
 de acele clipe fără de preț ce încununează viața
 de scumpii mamei, ochi căprui
 ce colorau odată dimineața
 dar astăzi nu mai e nimic
 toate s-au dus, o bătrânică stă acum-n trecut
 tot retrăind ce sa întâmplat demult
 poiana-i goală, dulceața-i amară
 doar amintirile mai stau și băntuie smintite
 o lume efemeră, dar plină de cuvinte

Ana Muntean

NOTE

